

**Čtvrtá a pátá periodická zpráva
o plnění**

**ÚMLUVY OSN O ODSTRANĚNÍ VŠECH FOREM
DISKRIMINACE ŽEN**

za období od 1. ledna 2004 do 31. července 2008

Vláda ČR vzala zprávu na vědomí usnesením ze dne 9. března 2009 č. 275.

Zprávu vypracoval zmocněnec vlády pro lidská práva na základě informací poskytnutých ústředními orgány státní správy ČR, vyššími územními samosprávnými celky (kraji) a nevládními neziskovými organizacemi.

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. PLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH ČLÁNKŮ ÚMLUVY	6
Čl. 1	6
Institucionální zabezpečení výkonu politiky rovných příležitostí pro ženy a muže	7
Čl. 2	8
Legislativní opatření (písm. b)	8
Právní ochrana práv žen proti jakémukoli aktu diskriminace na rovném základě s muži prostřednictvím příslušných národních soudů a jiných veřejných institucí (písm. c)	9
Domácí násilí	11
Znásilnění	16
Čl. 3	17
Opatření k zajištění plného rozvoje a povznesení žen	17
Nelegislativní opatření	17
Čl. 4	18
Dočasná zvláštní opatření zaměřená na faktické urychlení zrovnoprávnění žen a mužů (odst. 1)	18
Čl. 5	19
Opatření ke změně společenských a kulturních zvyklostí (písm. a)	19
Opatření pro řádné pochopení mateřství jako společenské funkce a uznání společné odpovědnosti mužů (písm. b)	23
Čl. 6	24
Prostituce a obchod s lidmi	24
Čl. 7	28
Účast na tvorbě a provádění státní politiky a výkon veřejných funkcí (písm. b)	28
Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky	29
Volby do Senátu Parlamentu České republiky	29
Volby do zastupitelstev krajů	29
Volby do zastupitelstev v obcích	29
Čl. 8	29
Čl. 9	30

Čl. 10.....	30
Stejně podmínky pro volbu zaměstnání a povolání, přístup ke studiu ve všech typech odborného výcviku (písm. a).....	30
Odstranění všech stereotypních koncepcí role mužů a žen (písm. c).....	31
Přístup ke vzdělávacím informacím, jež pomáhají zajistit zdraví a blaho rodiny (písm. h)	31
Čl. 11	34
Opatření k odstranění diskriminace žen v zaměstnání (odst. 1).....	34
Práva na stejné příležitosti v zaměstnání, včetně používání stejných kritérií výběru v zaměstnání (písm. b)	34
Legislativní opatření.....	34
Opatření státní správy	35
Opatření za účelem zabránění diskriminace žen z důvodů manželství nebo mateřství (odst. 2)	35
Legislativní opatření.....	35
Doplňkové sociální služby, umožňující spojovat rodinné a pracovní povinnosti (písm. c)	39
Čl. 12	40
Opatření k odstranění diskriminace žen v oblasti péče o zdraví - zajištění příslušných služeb v souvislosti s těhotenstvím	40
Opatření k odstranění diskriminace v oblasti péče o zdraví (odstavec 1).....	40
Čl. 14.....	42
Opatření k odstranění diskriminace žen ve venkovských oblastech	42
3. INFORMACE O OPATŘENÍCH PŘIJATÝCH K IMPLEMENTACI PEKINGSKÉ DEKLARACE.....	43
4. TABULKY.....	45

1. ÚVOD

1. Dne 18. prosince 1979 byla v New Yorku sjednána Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (dále jen „Úmluva“), která vstoupila v platnost na základě článku 27 odstavce 1 dnem 3. září 1981.
2. Jménem Československé socialistické republiky byla podepsána v Kodani dne 17. července 1980 a pro Československou socialistickou republiku vstoupila v platnost v souladu se svým článkem 27 odstavcem 2 dnem 18. března 1982.
3. ČR předložila v roce 1994 Výboru pro odstraňování všech forem diskriminace žen (dále jen „Výbor“) úvodní zprávu k Úmluvě za léta 1993 -1994. Tato zpráva byla projednána Výborem ve dnech 26. a 27. ledna 1998. Na svém zasedání ze dne 8. srpna 2002 posoudil Výbor druhou pravidelnou zprávu České republiky za období od 1. ledna 1995 do 30. června 1999. Dne 17. srpna 2006 byla Výborem posouzena třetí periodická zpráva České republiky za období od 1. července 1999 do 31. prosince 2003.
4. Výbor následně vydal Závěrečná doporučení¹ (dále jen „Doporučení“), ve kterých Českou republiku mimo jiné vyzval, aby 4. periodickou zprávu předložila společně s 5. periodickou zprávou v březnu 2009.
5. Čtvrtá a pátá periodická zpráva zahrnuje období od 1. ledna 2004 do 31. července 2008. Je zpracována podle všeobecných směrnic, týkajících se formy a obsahu periodických zpráv². Soustředí se proto na popis důležitých změn, k nimž došlo od zpracování třetí pravidelné zprávy a reaguje na problémy zdůrazněné Výborem v Doporučeních.

¹ Závěrečná doporučení Výboru pro odstranění diskriminace žen : Česká republika, CEDAW/C/CZE/CO/3, 25.8. 2006

² Compilation of guidelines on the form and content of reports to be submitted by states parties to the international human rights treaties – HRI/GEN/2/Rev.5

6. Zpráva uvádí přijatá právní a jiná opatření, která dokumentují pokrok uskutečněný při odstraňování diskriminace žen, významné změny v postavení a dosahování rovnosti žen a postupy vedoucí k odstranění zbývajících překážek pro zapojení žen do politického, společenského, hospodářského a kulturního života.
7. Výbor ve svých Doporučeních vyjádřil znepokojení nad nedostatkem informací o romských ženách. zákon o právech příslušníků národnostních menšin³ neumožňuje orgánům veřejné správy vést evidenci příslušníků národnostních menšin. Údaje o přihlášení se k národnosti, získané při sčítání lidu nebo podle jiného zvláštního zákona, nesmějí být použity pro jiný účel, než pro který byly shromážděny a uloženy, a po statistickém zpracování musejí být zničeny. Zpráva však zmiňuje některé údaje o romských ženách, které byly získány na základě různých výzkumů a studií.
8. Zpráva používá v české verzi textu výhradně rod mužský, který se však vztahuje zároveň i na osoby ženského pohlaví (generické maskulinum). Zpracovatel Zprávy tímto sleduje cíl, kterým je co největší přehlednost textu.

³ § 4 odst. 2 zákona č. 273/2001 Sb. , zákon o právech příslušníků národnostních menšin, ve znění pozdějších předpisů

2. PLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH ČLÁNKŮ ÚMLUVY

Čl. 1

9. Výbor vyjadřuje znepokojení (**bod 9, 10 Doporučení**) nad tím, že stále neexistuje obecný antidiskriminační zákon, který by obsahoval definici diskriminace žen podle čl. 1 Úmluvy a vyjadřuje doporučení, aby taková definice byla včleněna do národní legislativy. V roce 2007 pokračoval proces přijímání zákona o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů („antidiskriminační zákon“), který byl v červenci 2007 předložen Poslanecké sněmovně k projednání. Ta projednávala návrh ve druhé polovině roku 2007 jako sněmovní tisk č. 253. Návrh byl projednán celkem čtyřmi sněmovními výbory, přičemž tři z nich doporučily návrh schválit. V březnu 2008 s návrhem vyslovila Poslanecká sněmovna jako celek souhlas, Senát jej schválil v dubnu 2008. Prezident republiky však návrh zákona vetoval dne 16. května 2008. Po uplatnění prezidentského veta byl návrh zákona vrácen Poslanecké sněmovně ČR k projednání. Návrh antidiskriminačního zákona definuje pojmy jako přímá a nepřímá diskriminace, obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování apod. Za diskriminaci považuje také pokyn a navádění k diskriminaci. Vzhledem k tomu, že je Úmluva dle čl. 10 Ústavy (viz níže) bezprostředně závazná a má aplikační přednost před zákonem, budou ustanovení antidiskriminačního zákona interpretována v souladu s Úmluvou.
10. Nestátní neziskové organizace podporují přijetí antidiskriminačního zákona zejména s ohledem na fakt, že na jeho základě by mělo vzniknout speciální antidiskriminační oddělení pod Kanceláří veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv by se tak měl stát „tělesem pro podporu rovného zacházení“ („equality body“) ve smyslu příslušných směrnic Evropské unie⁴.

⁴ Např. Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ,

Směrnice Rady 76/207/EHS ze dne 9. února 1976 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky,

Institucionální zabezpečení výkonu politiky rovných příležitostí pro ženy a muže

11. Výbor opakuje svá doporučení, aby byla smluvní stranou posílena institucionální struktura existujícího státního aparátu a zároveň vyzývá k obsazení pozice gender focal pointu zkušeným pracovníkem (**bod 12 Doporučení**). Do prosince roku 2007 mělo agendu rovných příležitostí pro ženy a muže ve své věcné kompetenci ministerstvo práce a sociálních věcí, konkrétně oddělení rovnosti žen a mužů. Od 1. ledna 2008 byla pověřena koordinací agendy rovných příležitostí pro ženy a muže ministryně vlády ČR pro lidská práva a národnostní menšiny.
12. Vláda v roce 2001 ustavila poradní orgán Radu vlády pro rovné příležitosti žen a mužů (dále v tomto oddíle jen „Rada“). Rada připravuje návrhy směřující k prosazování a dosažení rovných příležitostí pro ženy a muže. Členové a členky Rady zastupují jednotlivé resorty, zaměstnavatele a také občanskou a odbornou veřejnost.
13. Rada v letech 2003 – 2008 pro zajištění intenzivnější práce v některých konkrétních oblastech zřizovala také dočasné nebo stálé pracovní skupiny, např. Výbor pro prevenci domácího násilí a Výbor pro rovné příležitosti žen a mužů v rodinném a pracovním životě.
14. Na základě usnesení vlády z roku 2005 má každé ministerstvo povinnost zajistit, aby bylo rozšířeno nejméně jedno pracovní místo na plný pracovní úvazek, anebo dvě pracovní místa na poloviční pracovní úvazek pro zaměstnance, který by se v rámci tohoto pracovního úvazku plně věnoval problematice rovných příležitostí žen a mužů.
15. Ministerstvo obrany zřídilo Pracovní skupinu k řešení problematiky rovného zacházení s muži a ženami. Tato skupina je poradním a iniciačním orgánem ředitele sekce - personálního ředitele ministerstva obrany. Stejně tak v rámci Ministerstva

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání.

školy, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva vnitra byla ustavena stálá Pracovní skupina pro rovnost příležitostí žen a mužů jako poradní orgány vedení ministerstva.

16. V roce 2005 vypracovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí příručky „Příručka na cestu k rovnosti žen a mužů“ a „Proč a jak vypracovat plán rovnosti žen a mužů“, které sloužily k obsahovému zabezpečení školení o rovnosti žen a mužů. Jedná se o výstup z twinningového projektu realizovaného v partnerství se Švédskem, který je součástí programu Evropské unie PHARE. Cílem projektu „Zlepšení veřejného institucionálního mechanismu pro zavedení, provádění a sledování rovného zacházení s muži a ženami“ bylo další posílení a zdokonalení mechanismu pro institucionální zabezpečení výkonu politiky rovných příležitostí pro muže a ženy. Jeho výsledkem byl návrh na institucionální zabezpečení výkonu politiky rovných příležitostí pro muže a ženy, jenž by byl vhodný pro ČR. Twinningový projekt trval jeden rok a byl ukončen 31. července 2003.
17. Publikace byly distribuovány na jednotlivé resorty, nestátním neziskovým organizacím a jiným zainteresovaným subjektům (např. školy).

Čl. 2

18. V oblastech, na které se vztahují písmena a, d, e, f, g čl. 2, nedošlo ve sledovaném období k žádným významnějším změnám.

Legislativní opatření (písm. b)

19. V roce 2006 byl přijat nový zákoník práce⁵, který v pracovněprávních vztazích zakazuje jakoukoliv diskriminaci. Bližší informace viz čl. 11 Opatření k odstranění diskriminace žen v zaměstnání.
20. Nový zákon o nemocenském pojištění⁶ částečně odstraňuje nerovnost v oblasti poskytování peněžité pomoci v mateřství (viz níže).

⁵ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, který nahradil zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

21. Dne 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. V této souvislosti byl novelizován zákon o Policii České republiky⁷. Tato legislativní úprava zavádí do českého právního řádu institut vykázání a práva a povinnosti orgánů Policie ČR při jeho uplatňování. Blíže k aplikaci tohoto zákona viz část „Domácí násilí“.

**Právní ochrana práv žen proti jakémukoli aktu diskriminace na rovném základě s muži prostřednictvím příslušných národních soudů a jiných veřejných institucí
(písm. c)**

22. Významným prvkem českého právního řádu je ústavní zásada upravená v čl. 10 Ústavy České republiky, podle níž jsou vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je ČR vázána, součástí právního řádu; stanoví – li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. To znamená, že v případě zjištění rozporu zákona s mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu České republiky, musejí dát všichni ti, kdo aplikují právo, přednost mezinárodní smlouvě. Ústavní soud rozhoduje o zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení v případě, že jsou v rozporu s ústavním pořádkem. Mezinárodní smlouvy o lidských právech zůstávají referenčními normami pro řízení o kontrole norem a jsou tedy považovány za součást ústavního pořádku.
23. V judikatuře Ústavního soudu lze ve sledovaném období odkázat na dvě rozhodnutí dotýkající se probírané problematiky. Předmětem přezkumu bylo ustanovení týkající se rozdílného důchodového věku v závislosti na počtu vychovaných dětí⁸ zvýhodňující ženy a dále rozdílné stanovení povinnosti pro muže a ženy při podání přihlášky k důchodu⁹.

⁶ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

⁷ Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky vložím nových ustanovení § 21a - 21d a dále § 42k - 42n. V roce 2008 byl přijat nový zákon upravující činnost policie zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky s účinností od 1.1. 2009, který v českém právním řádu institut vykázání zachoval.

⁸ Nález sp. zn. Pl. ÚS 53/04

⁹ Nález sp. zn. Pl. ÚS 42/04

24. V prvním případě se jednalo o rozdílný důchodový věk mužů a žen upravený zákonem o důchodovém pojištění¹⁰. Důchodový věk mužů narozených před rokem 1936 činí 60 let, u žen narozených před rokem 1936 53-57 let v závislosti na počtu vychovaných dětí, tzn. pokud nevychovaly žádné dítě bude důchodový věk ženy 57 let, pokud vychovaly 1 dítě 56 let, 2 děti 55 let, 3 a 4 děti 54 let, 5 a více dětí 53 let. U mužů narozených mezi roky 1936-1968 je důchodový věk odstupňován s ohledem na rok narození.¹¹ V případě žen je důchodový věk opět odstupňován jednak s ohledem na věk, jednak s ohledem na počet vychovaných dětí.¹² U mužů narozených po roce 1968 činí důchodový věk 65 let, u žen, které vychovaly 1 nebo žádné dítě taktéž 65 let, u žen, které vychovaly 2 děti 64 let, 3 děti 63 let, 4 děti 62 let.¹³ Ústavní soud posoudil věc tak, že určitá zákonná úprava, jež zvýhodňuje jednu skupinu či kategorii osob oproti jiným, nemůže být sama o sobě označena za porušení principu rovnosti. Pokud by totiž došlo ke zrušení napadeného ustanovení, bylo by odebráno jisté zvýhodnění ženám – matkám, aniž by v rámci „zrovnoprávnění“ nabyli muži – otcové stejné výhody, jakou mají ženy – matky. Z těchto důvodů návrh na zrušení napadeného ustanovení zamítl.
25. Ve druhém případě Ústavní soud posuzoval ustanovení zákona o důchodovém pojištění¹⁴ a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení¹⁵ a dále se zabýval kategorií rovnosti. Napadená ustanovení ukládala muži podat přihlášku k účasti na důchodovém pojištění ve lhůtě dvou let od skončení péče o dítě, přičemž

¹⁰ Zákon č. 155/1995 Sb. , o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Důchodový věk muže narozeného v roce 1936 je 60 let + 2 měsíce, narozeného v roce 1937 60 let + 4 měsíce atd., přičemž horní hranice činí 65 let.

¹² Příloha č. 1 zákona č. 155/1995 Sb. , o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů – Důchodový věk pojištěnců narozených v období let 1936 - 1968

¹³ V souladu s § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. , o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů je podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků. Pokud se však žena ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti aspoň po dobu pěti roků; to však neplatí, pokud žena před dosažením zletilosti dítěte přestala o dítě pečovat.

¹⁴ § 5 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb. , o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ § 6 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. , o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

taková podmínka pro ženy stanovena nebyla. V souladu se svou ustálenou judikaturou uvedl, že rovnost je třeba vnímat jako pojem relativní a zároveň dodal, že jakékoliv odlišování subjektů ve srovnatelné situaci musí sledovat legitimní cíl opřený o objektivní a rozumné důvody. Navíc musí zásah do jakéhokoliv základního práva vyhovovat principu proporcionality. Při poměřování relativního veřejného zájmu, kterým bylo účelné hospodaření s veřejnými prostředky, se zásahem do rovnosti zacházení, konkrétně ve vztahu k právu na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří¹⁶ Ústavní soud konstatoval nepřiměřenost takového zásahu. Shledal, že došlo k porušení principu rovnosti a napadená ustanovení zrušil.

26. Nejvyšší soud se otázkou diskriminace žen zabýval ve 165 případech, z nichž nejpočetnější byly trestné činy související s domácím násilím a znásilněním. (**viz Tabulka č. 1 Počet případů jednotlivých trestných činů souvisejících s domácím násilím a znásilněním**)

Domácí násilí

27. V letech 2006 – 2008 proběhla kampaň Rady Evropy proti násilí páchanému na ženách, ke které se připojila i ČR. Garanci za kampaň převzalo v roce 2007 Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra připravilo rovněž Závěrečnou zprávu o národních aktivitách České republiky.
28. V roce 2006 bylo pro praxi v rámci zákona č. 135/2006¹⁷ vyškoleny 422 policistů z celé České republiky. K roku 2007 bylo proškoleny na 12 000 policistů k aplikaci oprávnění Policie České republiky v oblasti domácího násilí. Problematice domácího násilí a nebezpečného pronásledování (stalking) je věnována výrazná pozornost také v jednotlivých předmětech v rámci vzdělávání Policejní akademie České republiky.
29. Co se týká implementace tohoto zákona (**bod 16 Doporučení**) lze konstatovat, že první rok praxe dokázal, že zákon představuje ucelený právní rámec prevence domácího násilí. Umožňuje překazit nebezpečné útoky proti životu a zdraví prostřednictvím policejního vykazání, vytváří také podmínky pro poskytování

¹⁶ čl.1 a čl. 3 odst. 1 ve spojení s čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod

¹⁷ zákon č.135/2006 Sb. , kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

bezprostřední psychologické a sociálně-právní pomoci osobám ohroženým domácím násilím v intervenčních centrech a podporuje interdisciplinární spolupráci mezi státním, komunálními a nevládními organizacemi, které se podílejí na prevenci a pomoci osobám ohroženým domácím násilím a jejich nezletilým dětem.

30. V České republice působí celkem patnáct intervenčních center, což je v souladu s požadavky Výboru (**bod 16 Doporučení**). Intervenční centra poskytují povinně pomoc všem osobám ohroženým domácím násilím, tzn. nejen těm, o kterých se dozví od Policie České republiky, ale také těm, kteří se na intervenční centrum obrátí tzv. přímo z ulice. Statistické údaje umožňují porovnat veškeré kontakty s těmi, které se uskutečnily výhradně na základě předání informace od Policie České republiky.
31. V roce 2007 bylo prostřednictvím intervenčních center v České republice celkem evidováno 862 rozhodnutí Policie ČR o vykázání nebo zákazu vstupu násilné osoby do společného obydlí. Policie v těchto případech přihlížela k předchozím incidentům a hodnotila rizikovost aktuální situace. Celkem bylo v roce 2007 přímo ohroženo domácím násilím 1833 osob (dospělé ohrožené osoby + děti přítomné násilnému incidentu a zákroku Policie ČR), kterým institut vykázání zajistil ochranu před dalším násilím. (**viz Tabulka č. 2 Osoby odsouzené za trestný čin týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě za období 2004-2007**)
32. Opakované vykázání bylo zaznamenáno u 58 osob. V souvislosti s 862 případy vykázání/zákazu vstupu bylo domácím násilím bezprostředně ohroženo 892 dospělých osob, z toho 858 žen a 34 mužů. Ve sledovaném období Policie ČR evidovala celkem 941 dětí přítomných policejnímu zásahu i násilnému incidentu, který zákroku předcházela. Z celkového počtu 862 vykázání ze společného obydlí bylo vykázáno 854 mužů a 8 žen. Z hlediska vztahu mezi osobou násilnou a ohroženou převládá vztah manželský – 467 případů (54 %), následuje vztah druh/družka – 205 případů, mezigenerační násilí – 134 případů a rozvedení manželé – 55 případů. K malému počtu vykázání došlo ve vztazích partnerských, sourozeneckých a jiných. Údaje za sledované období roku 2007 vykazují značný rozdíl mezi jednotlivými kraji ČR. Roční průměr vykázání na jeden kraj je 61, 6 případů.

33. V intervenčních centrech se v roce 2007 v souvislosti s rozhodnutím o vykázaní uskutečnilo 3942 evidovaných kontaktů s ohroženými osobami (z toho 2880 telefonických, 587 osobních v intervenčním centru, 153 osobních v rámci výjezdu do bydliště, 322 písemných). Nestejněměrně využívána je služba intervenčních center ze strany dalších ohrožených osob. Patnáct intervenčních center eviduje v roce 2007 celkem 5364 dalších kontaktů s uživateli služby (do tohoto počtu nejsou zaneseny kontakty profesní), kteří hledají informace, radu, podporu a pomoc v souvislosti s případy domácího násilí. V průměru na jedno intervenční centrum v roce 2007 připadalo 620 veškerých kontaktů s uživateli služby.
34. V průběhu roku 2007, tj. prvního roku aplikační praxe zákona o ochraně před domácím násilím, se začaly ohrožené osoby obracet s žádostí o vydání předběžného opatření¹⁸ přímo na civilní soudy, a to i v situacích, kterým nepředcházelo policejní desetidenní vykázaní. Z celkového počtu 862 případů policejních rozhodnutí o vykázaní/zákazu vstupu podaly ohrožené osoby v 337 případech k soudu žádost o vydání předběžného opatření, kterým chtěly vykázaní prodloužit. V 73, 5 % případech (tj. 190) soud žádosti vyhověl a lhůtu prodloužil, ve 14 % žádost zamítl.
35. V návaznosti na přijetí nové legislativní úpravy bylo zorganizováno školení pracovníků sociálně právní ochrany dětí¹⁹ na úrovni krajů, v jehož rámci byli tyto seznamováni se zákonnou úpravou týkající se problematiky domácího násilí, zejména s úpravou v oblasti rodinného, občanského a trestního práva, práva správního a práva sociálního zabezpečení.
36. V rámci Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů byl k 1. lednu 2008 zřízen Výbor pro prevenci domácího násilí, který má za cíl vytvořit národní strategii pro boj

¹⁸ Předběžné opatření může v souladu s § 74 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. , občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů nařídít předseda senátu před zahájením řízení, je-li třeba, aby zatímně byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Navrhovatelem předběžného opatření se rozumí osoba, jejíž život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost jsou jednáním osoby, proti které návrh směřuje, vážným způsobem ohroženy.

¹⁹ Dle § 1 písm. a)-c) zákona č. 359/1999 Sb. , o sociálně právní ochraně dětí se sociálně právní ochranou dětí rozumí zejména ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění a působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny.

proti domácímu násilí a meziresortní koordinaci pro naplňování této strategie. Výbor sleduje statistickou evidenci různých forem domácího násilí, prosazuje potřebné legislativní kroky a podporuje vzdělávání profesionálů.

37. V současnosti Výbor pro prevenci domácího násilí připravuje Národní akční plán prevence domácího násilí, na jehož zpracování se podílí ústřední orgány státní správy i nestátní neziskové organizace. Cílovými skupinami, na které by akční plán měl být zaměřen jsou: ženy/muži - oběti (podskupiny – ženy cizinky a se zdravotním či sociálním handicapem), děti, senioři, pachatelé domácího násilí, pomáhající instituce (např. psychologové, sociální pracovníci, lékaři atd.) a veřejnost.
38. Činnost v oblasti prevence násilí na ženách byla významně podpořena veřejnou informační kampaní o nepřijatelnosti domácího násilí, na jehož přípravě se podílel odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra vydáním informačního letáku „Jak se vyhnout ohrožení a nestát se obětí“, který svými varovnými příběhy upozorňuje na reálné situace. Na příběhy navazují tři okruhy praktických rad a doporučení, na konci letáku jsou zveřejněna potřebná telefonní čísla na policii a pomáhající organizace. Leták byl distribuován v jednotlivých městech do gynekologických ambulancí, středních odborných učilišť a středních škol se zaměřením na studijní obory určené především dívkám. Leták byl též publikován v odborných časopisech jako je časopis Policista.
39. V průběhu června 2008 Ministerstvo vnitra po dohodě s neziskovou organizací Bílý kruh bezpečí distribuovalo útvarům Policie ČR a městské/obecní policii lektorskou pomůcku ve formě DVD s názvem „Hráz proti domácímu násilí“. Pro veřejnost Ministerstvo vnitra vydalo informační skládačku „STOP domácímu násilí“
40. Nejrozsáhlejším projektem Ministerstva vnitra ve spolupráci s nevládní neziskovou organizací COOLHELP podporujícím boj proti násilí obecně je kampaň s názvem „náramek – NÁSILÍ NE!“, která je uskutečněna prostřednictvím charitativních silikonových náramků. Jejich černofialová barva symbolizuje barvu modřiny.

Doprovodnou prezentací kampaně je její medializace v časopisech, novinách a v televizních pořadech České televize a televize Nova²⁰.

41. V rámci problematiky mezigeneračního domácího násilí páchaného nejen na seniorech-ženách uskutečnilo Ministerstvo vnitra v roce 2007 kampaň pod názvem (Ne)bezpečný věk, zaměřenou na zvýšení informovanosti seniorů o možnostech ochrany před domácím násilím.
42. Opatření směřující na podporu a ochranu obětí činí nejen veřejné orgány státní správy ale i samosprávy a zejména pak nevládní organizace, které se v rámci svých aktivit věnují právě konkrétní pomoci obětem domácího násilí a ochraně jejich práv. Nevládní sektor je zastoupen několika nevládními organizacemi, jež se věnují nejen problematice domácího násilí, ale obecně násilí na ženách (např. Bílý kruh bezpečí²¹, ROSA, o.s.²², ProFem, o.p.s.²³). Neziskové organizace, které se zabývají problematikou domácího násilí, násilí na ženách a právy žen, pak sdružuje Koordona.²⁴ Tato organizuje konference a semináře jak na místní, tak na mezinárodní úrovni.

²⁰ Česká televize je právnickou osobou, která poskytuje v souladu s § 2 odst. 1 zákona č. 438/1991 Sb. , o České televizi, ve znění pozdějších předpisů veřejnou službu v oblasti televizního vysílání. Televize NOVA je soukromoprávní televizí, která provozuje televizní vysílání na základě licence udělené Radou pro rozhlasové a televizní vysílání v souladu se zákonem č. 231/2001 Sb. , o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ www.bkb.cz

²² www.rosa-os.cz

²³ www.profem.cz

²⁴ Koalice organizací proti domácímu násilí byla založena dne 25.11.2004 v Praze jako volné sdružení organizací zabývajících se právy žen v kontextu násilí na ženách a domácího násilí. Cílem Koordony je zejména napomoci účinné spolupráci neziskových organizací hájících ženská práva a vystupujících proti násilí na ženách a domácímu násilí, koordinovat a standardizovat pomoc obětem domácího násilí a prosazovat systémové změny v oblasti domácího násilí, násilí na ženách a ženských práv vůbec. (více viz www.koordona.cz)

Znásilnění

43. V **bodě 16 Doporučení** vyjadřuje Výbor mimo jiné znepokojení nad současnou definicí znásilnění. V současné době je Parlamentem ČR projednáván vládní návrh nového trestního zákoníku, který má nahradit současný trestní zákon²⁵.
44. Podle stávajícího znění § 241 odst.1 trestního zákona se dopustí trestného činu znásilnění, kdo násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí donutí jiného k souloži nebo k jinému obdobnému pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije bezbrannosti jiného. V návrhu nového trestního zákoníku § 183 odst. 1 stanoví, že trestného činu znásilnění se dopustí ten, kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti. Nový trestní zákon navíc obsahuje kvalifikovanou skutkovou podstatu toho trestného činu, která zavádí přísnější postih, pokud byl čin v odst. 1 spáchán souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží.
45. Za pohlavní styk se podle judikatury považuje jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby (stejněho nebo jiného pohlaví). Jde tedy jak o soulož, tak pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží (např. orální pohlavní styk, anální pohlavní styk, ale i např. pouhé osahávání ženy na prsou, ohmatávání genitálií a podobně). V této souvislosti byl upřesněn i pojem obdobného pohlavního styku jako styku provedeného srovnatelným způsobem, neboť nejde o „obdobný pohlavní styk jako soulož“, ale o provedení pohlavního styku obdobným způsobem (např. orální pohlavní styk). Proto v případě pohlavního styku uskutečněného formou soulože nebo způsobem srovnatelným se souloží půjde vždy o naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu v rámci zvlášť přitěžující okolnosti, nikoli o jednání podřaditelné pod základní skutkovou podstatu.

²⁵ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Vládní návrh nového trestního zákoníku byl schválen Parlamentem a uveřejněn ve Sbírce zákonů pod číslem 40/2009 s účinností od 1.1. 2010.

Čl. 3

Opatření k zajištění plného rozvoje a povznesení žen

Nelegislativní opatření

46. V roce 2005 Ministerstvo vnitra zpracovalo a distribuovalo brožuru „Rovné příležitosti pro ženy a muže v bezpečnostních sborech z pohledu práva.“ Proběhla též řada seminářů v programu vzdělávání středního managementu na téma „Ochrana práv žen a zajištění rovnosti mužů a žen“ a „Základy pracovního práva a odměňování zaměstnanců“.
47. V roce 2003 vypracovalo Ministerstvo financí publikaci „Informativní metodika rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů“, která byla zveřejněna v roce 2004. Publikace byla rozeslána po úrovni resortů, krajů, obcí a k jejímu vydání byla uspořádána celostátní konference. Cílem mediální informační kampaně bylo seznámit s metodikou rozpočtování a s problematikou rovných příležitostí obecně nejen úředníky veřejné správy, ale především členy zastupitelstev obcí, které zpracovávají rozpočet. V září 2006 Ministerstvo práce a sociálních věcí zahájilo projekt z komunitárního programu EU pro rovnost žen a mužů „Rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů v praxi“. Projekt, zaměřený na osvětovou a vzdělávací činnost (semináře, manuály, informační kampaň), trval 15 měsíců. I zde byli cílovou skupinou úředníci územních samosprávných celků, zastupitelstva samosprávných celků a široká veřejnost na místní úrovni.²⁶

²⁶ Výstupem projektu je brožura:

www.vlada.cz/assets/cs/vlada/clenove/stehlikova/rovneprilezitosti/dokumenty/Rozpocetovani-z-hlediska-rovnosti-zen-a-muzu.pdf

Čl. 4

Dočasná zvláštní opatření zaměřená na faktické urychlení zrovnoprávnění žen a mužů (odst. 1)

48. V souladu s Pekingskou deklarací a Akční platformou vláda každoročně vypracovává dokument s názvem „Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti žen a mužů“. V oblasti personální politiky většina resortů uvádí, že při výběru zaměstnanců na volná funkční místa a obsazování vedoucích funkcí byla respektována zásada rovné příležitosti žen a mužů. Na prvním místě je hodnocena profesionální kvalita, odborné předpoklady a schopnost a ochota vykonávat konkrétní vedoucí funkci.
49. Ministr obrany vydal interní normativní akt (rozkaz č. 29/2002 Věstníku Ministerstva obrany), který umožňuje přijmout dočasné mimořádné opatření („pozitivní akce“). Takové opatření však dosud nebylo, s ohledem na výsledky prováděných genderových statistik (viz **tabulky** níže **Podíl žen na celkovém počtu vojáků z povolání a Zastoupení žen v hodnostech**) a s ohledem na specifičnost rezortu ministerstva obrany, vyhlášeno.
50. V rámci útvarů policie nedochází při výběru policistů k přijetí do služebního poměru, ani v rámci služebního poměru samotného, k žádné z forem diskriminace založené na pohlaví či jiných kritériích nesouvisejících s výkonem služby. Procento zastoupení policistek v Policii České republiky je srovnatelné s policejními sbory ostatních zemí Evropské unie (cca 16 %). Ve sledovaném období tedy nebyla přijata v těchto útvarech žádná pozitivní opatření.
51. Závazným pokynem policejního prezidenta ze dne 20. 12. 2005 byly sjednoceny doposud rozdílné požadavky s odlišnými časovými limity pro muže a ženy posuzující fyzickou způsobilost uchazeče na funkci policista.

V odst. 2 nebyly ve sledovaném období přijaty žádné změny.

Čl. 5

Opatření ke změně společenských a kulturních zvyklostí (písm. a)

52. Výbor nabádá k posílení snah potlačit trvalé a hluboce zakořeněné stereotypy, které jsou pro ženy diskriminační (**bod 14 Doporučení**). Zmocněnec vlády pro lidská práva ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2006 uskutečnil veřejnou informační kampaň „Stop stereotypům“. Cílem této kampaně bylo oslovit veřejnost, podpořit veřejnou diskusi a zcela jasně deklarovat potřebu překonání genderových stereotypů. Kampaň se zaměřila zejména na oblasti zaměstnání, rodiny a správy věcí veřejných. Oblast zaměstnání je zaměřena na dosud netradiční povolání mužů a žen a na přístup žen do vedoucích funkcí. Oblast rodiny je orientována na vyváženost rolí žen a mužů v rodině a oblast správy věcí veřejných je zaměřena na účast žen na rozhodování a řízení.
53. Současně Ministerstvo práce a sociálních věcí ve sledovaném období představilo projekt „Podpora přístupu žen a mužů k zaměstnání v pro ně netradičních oborech“. Výzkum identifikoval postoje žen a mužů k mechanismům ovlivňujícím výběr povolání a přípravu na něj. Vyhodnotil spokojenost s výběrem povolání, a to jak žen v typicky ženských a mužů v typicky mužských povoláních, tak i názory žen uplatňujících se v typicky mužských a mužů uplatňujících se v typicky ženských povoláních. Z šetření vyplývá, že veřejnost si všímá výrazně častějšího pronikání žen do tradičně mužského povolání (30%) než je tomu u mužů do tradičně ženských profesí (12%).
54. V roce 2005 se v poslanecké sněmovně Parlamentu ČR konala konference s názvem „Cesty labyrintem: proč je stále tak málo žen ve vědě?“, která se věnovala situaci a postavení žen ve vědě a výzkumu v České republice a jejím cílem bylo pokusit se odpovědět na některé z těchto otázek: Proč celkový podíl žen mezi výzkumnými pracovníky v ČR nedosahuje ani 30 %?, Proč jsou ženy zastoupeny jen v některých vědních disciplínách?, Proč ženy nedosahují vysokých vědeckých postů? Na základě doporučení, které vzešly z diskusí a debat účastníků, došlo ke změnám grantových pravidel a pravidel doktorského studia řady univerzit. Na tuto konferenci pak navázala

konference s názvem „Transformace : gender, věda, společnost.“ Zde byla představena zpráva projektu WS Debate²⁷ za Českou republiku, která se zaměřuje na postavení žen ve vědě od 19. století do současnosti, a stávajících kroků a aktivit, jejichž cílem je řešit různé aspekty postavení žen ve vědě.

55. Od roku 2001 v ČR funguje Národní kontaktní centrum – ženy a věda jako poradní orgán Ministerstva práce a sociálních věcí. Centrum je od svého počátku zapojeno do mezinárodní sítě organizací na podporu žen ve vědě, od roku 2007 je asociovaným členem Evropské platformy pro ženy ve vědě. Od svého počátku Centrum rozvíjí aktivity po dvou základních liniích. V rámci první linie Centrum od svého počátku zaměřuje své aktivity na zvýšení povědomí o otázkách postavení žen ve vědě (prostřednictvím konferencí, workshopů a seminářů, prostřednictvím pravidelného měsíčníku newsLetter), představuje úspěšné badatelky a na rozvíjení debat na úrovni tvůrců politik o postavení žen ve vědě. V rámci druhé linie Centrum přispívá k budování znalostní báze v otázkách postavení žen a mladých lidí ve vědě. Díky účasti na výzkumných projektech domácích i zahraničních postupně buduje základ pro pochopení fungování genderových mechanismů v utváření vzdělávací dráhy a vstupu mladých lidí do výzkumu a dále v oblasti fungování výzkumných institucí, postavení žen ve vědě a genderové dimenze v produkce znalosti. Takto získané poznatky potom slouží jako podklad pro vypracovávání návrhů opatření na zlepšení postavení žen a mladých lidí ve vědě.
56. Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2004 zahájilo program „Podpora podnikatelských aktivit a prosazování rovnosti mužů a žen“ vyhlášený v oblasti dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro roky 2004 - 2007. Ministerstvo průmyslu a obchodu je členem partnerství projektu „Asistenční centra pro podporu podnikání žen a snížení rizik na počátku podnikání“, jehož hlavním partnerem je Moravská asociace podnikatelek a manažerek Brno²⁸. Cílem projektu je

²⁷ Stimulating Policy Debate on Women and Science Issues in Central Europe. Projekt představuje specifickou podporu v 7. Rámcovém programu Evropské unie, jehož cílem je stimulace politické a veřejné debaty o situaci a perspektivách žen ve vědě.

²⁸ Moravská asociace podnikatelek a manažerek Brno je dobrovolné profesní sdružení, které soustřeďuje ženy – podnikatelky a manažerky – na Moravě a ve Slezsku. Cílem sdružení je vytvoření takového prostředí, které

podpora podnikání žen při zakládání nových podniků a systematická pomoc v prvních třech letech podnikání.

57. V rámci Ministerstva obrany je každým rokem ve sdělovacích prostředcích publikována celá řada informací o službě žen v ozbrojených silách ČR a článků popularizujících ženy sloužící jako profesionální vojákyně v nejrůznějších útvarech a jednotkách, především v zahraničních vojenských operacích. Armáda ČR je otevřená ženám, což potvrzují i statistiky. **(Viz Tabulka č. 3 Podíl žen na celkovém počtu vojáků z povolání, č. 4 Zastoupení žen v hodnostech, č. 5 Podíl studentek a studentů ve školních/akademických letech na vojenských středních a vysokých školách 2002 až 2008)**
58. Ve sledovaném období proběhla též řada informačních a osvětových kampaní (**bod 14 Doporučení**). Ministerstvo kultury každoročně podporuje projekty, které se mimo jiné zabývají postavením žen ve společnosti, jako například mezinárodní filmový festival o lidských právech „Jeden svět“ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává měsíčník newsLetter, jehož cílem je informovat o dění v oblasti vědy a výzkumu a přibližování kulturněhistorických souvislostí postavení žen ve vědě a výzkumu.
59. Školám byla navíc v rámci kurikulární reformy²⁹ dána možnost více ovlivnit obsah vzdělávání a edukační klima školy. V reformě je zdůrazněna výchova k lidským právům včetně rovných příležitostí mužů a žen. Existují nebo se připravují studijní texty a příručky Gender ve škole, Příručka pro genderově citlivé vedení škol, které vznikly v rámci programu EQUAL³⁰ za spolupráce s neziskovými organizacemi.

pomáhá podnikajícím ženám a také ženám ve vyšších manažerských pozicích vzájemně komunikovat a vyměňovat si informace, a tím podporovat i rozvoj obchodních aktivit. (viz www.mapm.cz)

²⁹ Kurikulární reforma je reformou školství České republiky, jejímž základním cílem je lépe připravit děti a mládež na život v 21. století. Směřuje zejména k tomu, aby se pozitivně změnilo klima školy, bylo demokratické a vstřícné ke vzdělávaným a vzdělávajícím, školy byly schopné sebereflexe a více než dříve spolupracovaly se sociálními partnery.

³⁰ Iniciativa Společenství EQUAL vyhlášená Evropskou komisí je jednou ze čtyř iniciativ Společenství financovaná ze Strukturálních fondů. Každý členský stát, který se chce zapojit do Iniciativy Společenství EQUAL, musí vypracovat Programový dokument Iniciativy Společenství EQUAL (dále jen „CIP EQUAL“). Řídícím orgánem CIP EQUAL ČR je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tato Iniciativa podporuje

60. Ministerstvo práce a sociálních věcí se v roce 2006 účastnilo jako jeden z mezinárodních partnerů projektu z komunitárního programu Evropské unie pro rovnost žen a mužů „Role mužů při prosazování rovnosti žen a mužů“. Slovenské národní středisko pro lidská práva bylo realizátorem projektu, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a Ministerstvo pro rovné příležitosti Lucemburska působily v tomto projektu jako mezinárodní partneři. Úlohou projektu bylo hledání odpovědí na otázky, zda je mužům umožněno plnohodnotně se realizovat v oblasti pracovního, rodinného a osobního života, jaké záruky mužům poskytují právní řády Slovenské republiky, České republiky a Lucemburska, v jakém rozsahu muži tyto možnosti využívají, případně z jakých příčin je nevyžívají. ČR se na projektu podílela výsledky výzkumu o mužích na rodičovské dovolené, právní a sociologickou analýzou situace v České republice. Projekt byl ukončen odbornou konferencí k projektu – „Úloha otců při podpoře rovnosti žen a mužů“.
61. Vláda od roku 2002 monitoruje posuny ve veřejném mínění o rovných příležitostech mužů a žen prostřednictvím výzkumu s názvem „Trendy sociálně-politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy“. Každoročně jsou reprezentativnímu vzorku populace v ČR pokládány stejné otázky týkající se genderové rovnosti a jsou vyhodnocovány rozdíly v názorech české veřejnosti na uvedené téma. Z posledních trendů vyplývá, že obyvatelé ČR se domnívají, že možnosti mužů a žen v jednotlivých oblastech života nejsou vyrovnané. Doménou mužů je podle veřejného mínění spravedlivější odměňování za práci. Přibližně dvě třetiny obyvatel České republiky (63, 4 %) si myslí, že ženy mají menší možnost získat za stejnou práci stejný plat jako muži.³¹

mezinárodní spolupráci při vývoji a prosazování nových nástrojů boje se všemi formami diskriminace a s nerovnostmi na trhu práce.

³¹ Výsledky jsou publikovány na:

www.vlada.cz/assets/cs/vlada/clenove/stehlikova/rovnepriležitostech/archiv/trendy-2007.pdf

Opatření pro řádné pochopení mateřství jako společenské funkce a uznání společné odpovědnosti mužů (písm.b)

62. Dnem 1.1. 2009 vstoupil v účinnost nový zákon o nemocenském pojištění³², který v § 32 odst. 1 umožňuje střídání matky dítěte s jejím manželem, resp. otcem dítěte v péči o dítě. Manželovi matky, resp. otci dítěte, který o dítě pečuje a uzavřel s matkou písemnou dohodu přiznává nárok na peněžitou pomoc v mateřství. V takovém případě se výplata peněžité pomoci v mateřství zastaví matce a začne se vyplácet muži z jeho nemocenského pojištění, a naopak. Dohodu lze však uzavřít s účinkem na dobu nejdříve od počátku 7. týdne po porodu dítěte. Nový zákon o nemocenském pojištění tak odstranil stav, kdy muži, kteří se rozhodli pečovat o dítě, měli v převážné většině nárok pouze na rodičovský příspěvek, jehož výše byla řádově nižší než peněžitá pomoc v mateřství.
63. V oblasti slučitelnosti práce a rodiny a podpory aktivního otcovství je záměrem vlády v rámci Souboru prorodinných opatření - tzv. prorodinného balíčku schváleného usnesením vlády č. 1451 ze dne 19. listopadu 2008 zavést týdenní otcovskou dovolenou. Účelem nově navrhované dávky „otcovského“, která bude novou dávkou nemocenského pojištění³³, bude finančně podpořit otce, který se rozhodne dočasně přerušit výkon své výdělečné činnosti s tím, že bude pečovat sám či spolu s matkou dítěte o novorozené dítě. Umožnit posílení vztahu otce a dítěte v raném stádiu života dítěte se jeví žádoucí i z hlediska otce, kterému se tak usnadní identifikace s otcovskou rolí. Nárok na dávku bude mít otec dítěte. Za otce dítěte se pro účely této dávky bude považovat ten, kdo je v rodném listu zapsán jako otec. Podmínkou nároku na „otcovskou“ bude osobní péče otce o dítě. Pojištěnec (otec dítěte) bude muset nastoupit na „otcovskou“ nejpozději do uplynutí šesti týdnů věku dítěte a „otcovské“ se bude poskytovat po dobu jednoho týdne ode dne nástupu na něj.

³² zákon č. 187/2006 Sb. , o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

³³ Dle zákona č. 54/1956 Sb. , o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů se z nemocenského pojištění zaměstnanců poskytují 4 dávky: nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžitá pomoc v mateřství.

Čl. 6

Prostituce a obchod s lidmi

64. Výbor je znepokojen, že ČR zatím neratifikovala Úmluvu o potlačování nadnárodního organizovaného zločinu a její Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zejména ženami a dětmi (**bod 17 Doporučení**). ČR Úmluvu, jakož i Protokol tuto konvenci doplňující, podepsala dne 12. prosince 2000. Přestože právní řád České republiky splňuje téměř všechny požadavky v Protokolu na signatářské státy kladené, nemůže ČR konvenci ani její protokoly prozatím ratifikovat. Důvodem je chybějící zakotvení odpovědnosti právnických osob za vybrané trestné činy. ČR si uvědomuje, že z hlediska postihu pachatelů trestného činu obchodování s lidmi se jedná o velmi významný požadavek, protože na nezákonných aktivitách se právnické osoby nezdávka podílejí právě jako obchodní společnosti, které provozují hotely, bary, noční podniky, herny, agentury zabývající se zprostředkováním zaměstnání v zahraničí, cestovní a dopravní společnosti, vydavatelství a tiskárny produkující pornografické zboží apod. Individuální odpovědnost zde ztroskotává na notorické těžkopádnosti mezinárodní právní pomoci a na dalších důkazních potížích. Vláda již na začátku roku 2008 schválila³⁴ Koncepti boje proti organizovanému zločinu. Ministerstvo vnitra pracuje na věcném záměru zákona na zavedení správní odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují mezinárodní smlouvy, týkající se boje proti organizovanému zločinu.
65. Výbor žádá aktuální informace o opatřeních, které byly uskutečněny v oblasti prevence obchodování s lidmi (**bod 18 Doporučení**). Problematikou obchodování s lidmi a prostituce se zabývá zejména Ministerstvo vnitra. To ve sledovaném období uskutečnilo řadu programů, např. Podpora a ochrana obětí obchodování s lidmi. V roce 2005 proběhly v rámci programu PHARE³⁵ vzdělávací akce : „Investigativní dovednosti a vymáhání práva v obchodování s lidmi“.

³⁴ Koncepte byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 23. ledna 2008 č. 64.

³⁵ Program PHARE představuje hlavní kanál finanční a technické spolupráce s cílem pomoci zemím střední a východní Evropy v přípravě na jejich vstup do Evropské Unie. V České republice byl program ukončen na konci roku 2006.

66. Opatření přijatá k prevenci obchodování s lidmi se odvíjí zejména od úkolů stanovených v Národní strategii boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v ČR 2005-2007.³⁶ Došlo k zahájení preventivně informační kampaně k problematice obchodu s lidmi zaměřené na ohroženou populaci a veřejnost, dále k tvorbě a distribuci letáků v příslušných institucích státní správy i samosprávy (úřady práce, sociální odbory orgánů samosprávy, střední školy, učiliště, zastupitelské úřady cizích států v České republice) a byl realizován pilotní projekt informační kampaně k obchodu s lidmi zaměřený na stranu poptávky.
67. Mezi významné preventivně vzdělávací aktivity pro širší odbornou veřejnost lze zařadit tzv. regionální kulaté stoly. Hlavním cílem těchto akcí je tzv. síťování, tedy vytvoření možnosti přivést k jednomu stolu stěžejní subjekty, které se problematikou související s obchodováním s lidmi v regionu zabývají (nebo by se mohly zabývat) a identifikovat možné oblasti spolupráce v regionu.
68. Další přínosnou aktivitou byl výzkum Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) týkající se motivace zákazníků komerčních sexuálních služeb k vyhledávání prostitutek. Zrod této aktivity byl inspirován faktem, že zákazníci s oběťmi obchodování s lidmi přicházejí do kontaktu pravděpodobně nejčastěji a zároveň si toho nejsou vědomi, přičemž mohou větší měrou přispět k identifikaci obětí. Na výzkum bezprostředně navazovala pilotní kampaň zaměřená na zákazníky. Kampaň probíhala od dubna do srpna 2006 ve dvou příhraničních oblastech ČR, v Plzeňském a Jihomoravském kraji, a zaměřila se na vykreslení příznaků obchodování s lidmi a nedobrovolné prostitutek. Zároveň nabídla zákazníkům sexuálních služeb možnosti, jak bezpečným a anonymním způsobem ohlásit podezření a dozvědět se více o trestné činnosti obchodu s lidmi. Na základě pozitivního vyhodnocení kampaně Ministerstvo vnitra rozhodlo o jejím pokračování na celorepublikové úrovni, a to opět pod koordinací IOM ve spolupráci s nevládními organizacemi La Strada ČR³⁷ a

³⁶ Národní strategie byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 20. července 2005 č. 957.

³⁷ La Strada ČR, o.p.s. je nevládní nezisková organizace, která působí v oblasti řešení problematiky obchodu s lidmi. Česká La Strada byla založena roku 1995 a je jedním ze zakládajících členů mezinárodní sítě působící v devíti evropských zemích: Nizozemí, Polsku, Bulharsku, Bělorusku, Moldávii, Makedonii, Bosně a Hercegovině a na Ukrajině. Základní činnost organizace se soustředí na tři oblasti: snaha o ovlivnění koncepcí a

Arcidiecézní charita Praha – Projekt Magdala³⁸. Operátoři partnerských nevládních organizací odpovídají na telefonické podněty na inzerovaných číslech, k dispozici jsou také webové stránky³⁹ ve třech jazykových mutacích obsahující podrobnější informace o obchodu s lidmi s možností poslat e-mail nebo se zapojit do diskusního fóra.

69. Velice důležité jsou preventivně informační aktivity realizované Ministerstvem vnitra o rizicích spojených s mravnostní kriminalitou (kuplířství a obchodování s lidmi), souvisejícím jiným rizikovým chováním (prostituce) či např. o rizicích spojených s hledáním práce v zahraničí určené studentům středních, vyšších a vysokých škol.
70. V současné době lze konstatovat, že povědomí širší veřejnosti o problematice obchodování s lidmi je v porovnání s jinými evropskými státy velmi nízké. S povědomím veřejnosti potom souvisí všechny ostatní oblasti – množství finančních prostředků investovaných do činnosti policie, nevládních organizací a všech ostatních subjektů se promítá rovněž do způsobu a výsledků soudního projednávání jednotlivých případů a podobně.
71. ČR se zapojila do mezinárodních projektů prevence obchodu s lidmi ve zdrojových zemích.. Mezi velice úspěšnými aktivitami lze zmínit např. projekt Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu v Moldávii či spolupráci se Slovenskem při vytváření slovenského programu určeného pro oběti obchodování s lidmi. Dále IOM realizoval sérii seminářů, v rámci kterých byl obsažen mj. i prvek prevence obchodu s lidmi, „Pomoc při stabilizaci potenciálních migrantů a prevence neregulární migrace nezletilých“ a přednáškový blok „Podpora rozvoje migračního pohraničního managementu“.

systémových opatření vlády v oblasti obchodování s lidmi ve prospěch obchodovaných osob, prevenční a vzdělávací aktivity a sociální pomoc obchodovaným osobám.

³⁸ Posláním projektu Magdala je pomoc ženám, které provozují prostituci, při návratu k běžnému životu. Cílem této sociální služby je poskytnout možnost ženám jež provozují prostituci změnit svůj dosavadní způsob života, umožnit jim vyrovnat se se svou minulostí a pomoci jim zařadit se do společnosti běžné populace.

³⁹ www.rekni-to.cz, www.sage-es.cz, www.say-it.cz

72. V roce 2003 vznikl Systém podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi, který má zároveň oběti motivovat ke spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. V témže roce byl navržen "Model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování". V dubnu 2004 byl pilotní model přejmenován na Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi v České republice. V průběhu roku 2005 byl program formalizován a institucionalizován a byl vytvořen tzv. Národní koordinační mechanismus. V červenci 2005 byly poprvé uzavřeny dohody o spolupráci v oblasti podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi mezi Ministerstvem vnitra a vybranými nevládními organizacemi. Tyto dohody byly poté opakovaně uzavírány vždy na období jednoho roku i v následujících letech. Vytvořením programu ČR následovala příkladu evropských zemí (např. Itálie, Belgie a Nizozemska), které považují pomoc obětem za účinný nástroj boje proti obchodování s lidmi. Od roku 2005 program zahrnuje všechny formy obchodování s lidmi.
73. Od dubna 2004 do ledna 2005 bylo do programu zařazeno celkem 16 obětí obchodování s lidmi. Oběti, které byly do programu zařazeny, byly obchodovány nejen za účelem nucené prostituce ale i za účelem nucené práce. Ke konci roku 2007 bylo do Programu zařazeno na 33 obětí obchodování s lidmi. Všechny oběti spolupracovaly s Policií ČR a v některých případech významnou měrou napomohly vyšetřování různých typů trestné činnosti. Od roku 2003 do konce roku 2008 bylo do Programu zařazeno celkem 89 obětí.
74. Program zohledňuje specifika trestného činu obchodování s lidmi, zejména vysokou latenci této trestné činnosti, prožité trauma a zranitelnost jednotlivých obětí. Jeho cílem je, jak již bylo zmíněno, poskytnout obětem podporu a zabezpečit ochranu jejich lidských práv a důstojnosti a motivovat je ke svědecké výpovědi.
75. V roce 2008 Ministerstvo vnitra zahájilo také realizaci tzv. Informačního systému: Obchodovaná osoba. Tato databáze bude obsahovat položky pro evidenci obětí obchodování s lidmi v rámci Programu.
76. V roce 2005 proběhlo několik školení pro pracovníky nevládních organizací, příslušníky policie, cizinecké policie a pracovníky záchytných zařízení zaměřených na

identifikaci obětí obchodování s lidmi a jejich motivování ke spolupráci s orgány činnými v trestním řízení.

Čl. 7

Účast na tvorbě a provádění státní politiky a výkon veřejných funkcí (písm. b)

77. V roce 2004 Ministerstvo práce a sociálních věcí zmapovalo genderovou strukturu v mocenských a rozhodovacích funkcích. Výzkumem⁴⁰ bylo zjištěno, že ve vrcholové politice České republiky a na krajské úrovni je zastoupení žen stále nízké. Maskulinní charakter české politické scény se odráží jak v jejím každodenním fungování, tak v normách jednání i chování i mechanismech interakce.
78. Účast žen v rozhodovacím procesu ve sledovaném období shrnují **tabulky č. 8.1 - 8.5**.
79. Počet žen v soudnictví, na všech úrovních státních zastupitelství, ve vězeňství, v Probační a mediační službě a v Institutu pro kriminologii a sociální prevenci ve sledovaném období shrnují **tabulky č. 9.1 – 9.7**.
80. Uplatňování principů rovnosti mužů a žen při přípravě právních předpisů je nadále diskutováno v souvislosti s otázkou vyrovnaného zastoupení žen a mužů ve volených orgánech.
81. V roce 2007 v rámci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny 2007 proběhla konference s mezinárodní účastí na téma „Nebojme se kvót! Podpora vstupu žen do politiky: možnosti uplatnění pozitivních nástrojů“. Ke konferenci byl vydán stejnojmenný sborník.⁴¹

⁴⁰ www.mpsv.cz/files/clanky/961/02_zprava.pdf

⁴¹ www.padesatprocent.cz/docs/Nebojme_se_kvot.pdf

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

82. Ve dnech 2.-3. 6. 2006 se konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Z celkového počtu 200 poslanců bylo zvoleno 31 žen, což činí 15, 5 % poslanců.
83. Celkový počet kandidátů byl 4985, z čehož bylo 1383 kandidátek, což tvořilo 27, 74 %.

Volby do Senátu Parlamentu České republiky

84. Ve dnech 5.11.–6. 11. 2004 se v České republice uskutečnily ve 27 volebních obvodech volby do Senátu Parlamentu České republiky. Z celkového počtu 197 kandidátů kandidovalo 37 žen, tzn. 18, 78 %. Z 27 zvolených senátorů byly 3 ženy, tzn. 11, 11 %. V říjnu téhož roku se konaly doplňovací volby do Senátu Parlamentu České republiky. Z celkového počtu 12 kandidátů byla 1 žena. Oba zvolení senátoři byli muži.

Volby do zastupitelstev krajů

85. V listopadu 2004 se konaly volby do zastupitelstev krajů. Z celkového počtu 675 zvolených zastupitelů kraje bylo zvoleno 102 žen, tzn. 15, 11 %.

Volby do zastupitelstev v obcích

86. V říjnu 2006 proběhly volby do zastupitelstev v obcích. Z celkového počtu 62 426 zvolených zastupitelů obce bylo zvoleno 15 588 žen, tzn. 24, 97 %.
87. Lze tedy konstatovat, že nejvyšší zastoupení žen je na místní úrovni.

Čl. 8

Ve sledovaném období nedošlo k žádným změnám.

Čl. 9

Ve sledovaném období nedošlo k žádným změnám.

Čl. 10

Stejné podmínky pro volbu zaměstnání a povolání, přístup ke studiu ve všech typech odborného výcviku (písm. a)

88. ČR nedělá rozdíly na základě pohlaví nebo jiného důvodu při zařazování do vzdělávacího systému, včetně kurzů v rámci celoživotního vzdělání.
89. Výbor vyjadřuje znepokojení nad tím, že romské ženy a dívky setrvávají v zranitelných situacích a na okraji zájmu (**bod 21**). Aktivitu zaměřené na zapojování romských žen a dívek do vzdělání realizované ve sledovaném období jsou v souladu s akčním plánem Dekády romské inkluze 2005–2015. Lze konstatovat, že počet romských dívek ve středních a vysokých školách narůstá (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je podporuje v dotačním programu podpory romských žáků středních škol). V rámci dotačního programu na podporu integrace romské komunity je jedním z tematických okruhů předškolní příprava romských dětí a zapojování rodičů do těchto aktivit. Na školách pracují asistenti pedagoga pro žáky ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, většina z nich jsou ženy.⁴²
90. Pokud jde o vzdělání, je skutečností, že podstatná část romských dívek velmi obtížně absolvuje základní školní docházku a tím ztrácí možnost úspěšného uplatnění se na trhu práce. Mezi důvody lze uvést i slabé sociálně-ekonomické zázemí rodiny a s tím spojené další problémy. Na začátku února 2008 se rozběhla pilotní fáze působení Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách, jejímž cílem je zkvalitnit život obyvatel těchto lokalit, zastavit rozrůstání romských ghett a nastavit co nejefektivnější model čerpání finančních prostředků především z Evropských strukturálních fondů pro integraci rómské komunity.

⁴² Viz např. Šestá a sedmá periodická zpráva České republiky o plnění Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace (CERD/CZE/7)

91. Přijatá opatření na zvýšení účasti dívek v technických oborech jsou nadále plněna, je patrný mírný nárůst dívek v těchto oborech (**viz Tabulka č. 6.1 – 6.3 Počet studentů celkem/Počet dívek/Počet chlapců**)
92. Ve sledovaném období stále dochází, v nepatrně menší míře k hierarchizaci pracovníků ve vědě a výzkumu, obdobně jako tomu bylo ve sledovaném předchozím období (**viz Tabulka č. 7.1 – 7.5 Počet výzkumných/technických pracovníků**)

Odstranění všech stereotypních koncepcí role mužů a žen (písm. c)

93. Na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy vznikla v současnosti samostatná skupina ministerstva pro sociální programy ve vzdělávání, která koordinuje dodržování genderové rovnosti ve školství a vědě a iniciuje opatření pro dodržování rovnosti. Ve sledovaném období dále výše uvedené ministerstvo realizovalo značné množství kurzů pro pedagogické pracovníky, které se dotýkaly genderové problematiky.⁴³
94. Ministerstvo dopravy realizovalo několik projektů, mimo jiné krátkometrážní osvětové filmy v rámci edice Žena za volantem nebo kampaň „Řidič-řidička roku“. Cílem seriálu „STOP - žena za volantem“ bylo zviditelnit ženu řidičku jako zodpovědnou a plnohodnotnou účastnici silničního provozu.

Přístup ke vzdělávacím informacím, jež pomáhají zajistit zdraví a blaho rodiny (písm.

h)

95. Výuka směřující k zodpovědnému sexuálnímu chování (reprodukčnímu zdraví) je součástí Rámcových vzdělávacích programů. Jedná se o Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, gymnázia, gymnázia se sportovní přípravou a většina Rámcových vzdělávacích programů pro střední odborné školy. V

⁴³ Např. kurz „Obrázkový test profesní orientace“ seznamující s procesem volby další vzdělávací cesty, volbou chlapců a dívek, jejich přístupy k volbě, dále kurz „Komunitní principy a efektivní řízení týmu ve výchovných ústavech“, který seznamoval s řízením týmu, týmovými rolmi, rovnými přístupy a postavením mužů a žen v pracovním týmu.

Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je sexuální výchova součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a Člověk a zdraví na 2. stupni, vzdělávací obor Výchova ke zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

96. Vzdělávání ve výše zmíněných vzdělávacích oblastech směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky mj. k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci, k propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
97. K dosažení očekávaných výstupů na 1. stupni základních škol, s přihlédnutím k věkovým zvláštěnostem, přispívá učivo o lidském těle, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické dospívání, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, intimní a duševní hygiena, způsob přenosu HIV/AIDS, bezpečné chování (včetně bezpečného užívání internetu), ochrana před sexuálním zneužíváním apod. Výše uvedené učivo je dále podrobněji rozpracováno pro 2. stupeň základních škol, kde je kladen důraz na dospívání a reprodukční zdraví, zejména problém předčasné sexuální zkušenosti, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity, ochranu před pohlavními chorobami a skrytými formami násilí. Obsah je pro dívky a chlapce společný. Dle uvážení školy je možné některá témata probírat odděleně.
98. Ministerstvo zdravotnictví pravidelně vyhlašuje dotační program Národní program zdraví, jehož cílem je dlouhodobě podporovat zájem o aktivní vztah a odpovědnost ke zdraví a jeho posilování v rodinách, školách, podnicích, obcích a jiných společenstvích prostřednictvím realizace projektů podpory zdraví. Tento program zahrnuje i dlouhodobý projekt zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky „Zdraví pro všechny v 21. století“, jež má za cíl i podstatné snížení podílu mladých lidí, kteří se podílejí na zdraví škodlivých formách chování, ke kterým patří konzumace drog, tabáku a alkoholu.

99. Součástí je i řešení problematiky těhotenství, zejména zlepšení přístupu k prenatalní a perinatální péči. V průběhu těhotenství je ženám poskytována zvýšená zdravotní péče, která je hrazená ze zdravotního pojištění: komplexní prenatalní vyšetření se zařazením do prenatalní poradny, vystavení těhotenské legitimace s rozpisem všech požadovaných vyšetření v celém těhotenství, pravidelné vyšetření v prenatalní poradně a externí kardiokografické vyšetření, a to 5 krát za rok, žena má dále nárok na screeningové ultrasonografické vyšetření v 18.-20. týdnu těhotenství a ve 30.-32. týdnu, popř. na perkonsiliární ultrasonografické vyšetření a ultrasonografické vyšetření pánve v těhotenských patologiích.
100. Ministerstvo zdravotnictví podporuje projekty na zlepšení reprodukčního zdraví žen, zlepšení stravovacích zvyklostí žen, včetně těhotných žen a na podporu kojení. ČR se ztotožňuje s doporučením Světové zdravotnické organizace (WHO) a Dětského fondu OSN (UNICEF) ohledně výlučného kojení po dobu 6 měsíců, zavádění nemléčných příkrmů až po 6. měsíci věku a pokračování v kojení s příkrmem do věku kolem 2 let dítěte.
101. Národní program zdraví řeší i problematiku snižování počtu nechtěných těhotenství u dospívajících dívek se zaměřením na podporu vzdělávání, spočívající ve specifickém vzdělávání mládeže v prevenci rizikového chování a zajištění vhodných metod antikoncepce. Ministerstvo zdravotnictví na tomto úkolu spolupracuje se Společností pro plánování rodiny a sexuální výchovy a ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy .
102. V České republice pokračuje příznivý vývoj potratovosti, dochází ke snižování počtu umělých přerušování těhotenství, a to zejména rozšířením trhu nejmodernějších antikoncepčních prostředků, jejich užívání a edukací. Počet interrupcí se snížil v posledních letech ze 100 000 na 30 000 ročně. V roce 2007 bylo 76 % interrupcí provedeno metodou miniinterrupce.⁴⁴

⁴⁴ V mnoha státech Evropy nenevidují miniinterrupce, gynekolog ženě provede tzv. regulaci menstruace bez zjišťování proč k vynechání menstruace došlo a zda se ve skutečnosti nejedná o potrat. V situaci, kdy u nás miniinterrupce tvoří téměř 80 % všech uměle přerušovaných těhotenství, je zřejmé, že jejich započtení nebo nezapočtení do celkového počtu interrupcí je zcela zásadní.

Čl. 11

Opatření k odstranění diskriminace žen v zaměstnání (odst. 1)

Práva na stejné příležitosti v zaměstnání, včetně používání stejných kritérií výběru v zaměstnání (písm. b)

Legislativní opatření

103. Dne 1.1. 2007 nabyl účinnosti nový zákoník práce⁴⁵. Podle tohoto zákoníku práce je v pracovněprávních vztazích zakázána jakákoliv diskriminace. Zaměstnavatelé jsou povinni zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování za práci a o poskytování jiných peněžitých plnění a plnění peněžité hodnoty, o odbornou přípravu a o příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání. Nový zákoník práce již však na rozdíl od původního pojmy jako je přímá a nepřímá diskriminace, obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci nedefinuje, nýbrž odkazuje na doposud nepřijatý antidiskriminační zákon⁴⁶. Ten by měl rovněž upravit právní prostředky ochrany před diskriminací v pracovněprávních vztazích⁴⁷.
104. Zákoník práce negativně vymezuje, co se za diskriminaci nepovažuje a dále zaměstnavateli umožňuje dočasné přijetí opatření směřující k dosažení rovnoměrného zastoupení mužů a žen. Za diskriminaci se tedy nepovažuje rozdílné zacházení, pokud z povahy pracovních činností nebo souvislostí vyplývá, že tento důvod představuje podstatný a rozhodující požadavek pro výkon práce, kterou má zaměstnanec vykonávat, a který je pro výkon této práce nezbytný; cíl sledovaný výjimkou ze zásady rovného zacházení musí být oprávněný a požadavek přiměřený⁴⁸.

⁴⁵ zákon č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ § 16 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ §17 zákona č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁸ § 16 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

105. Výše uvedené pojmy definuje zákon o zaměstnanosti⁴⁹. Ten zároveň stanoví, že dojde-li při uplatňování práva na zaměstnání k porušování práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení nebo k diskriminaci, má fyzická osoba právo se domáhat, aby bylo upuštěno od tohoto porušování, byly odstraněny následky tohoto porušování a jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost, má právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Zákon o zaměstnanosti však dopadá na jinou oblast než zákoník práce. Jedná se o oblast politiky zaměstnanosti. Pracovněprávní vztahy (tj. vztahy po uzavření pracovního poměru) jsou řešeny zákoníkem práce.

Opatření státní správy

106. Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 20. prosince 2005 sjednotil podmínky na posouzení fyzické způsobilosti uchazečů. Při vyhodnocování dosažených výsledků se již nepřihlíží k věku ani pohlaví uchazeče.
107. Srovnání hrubé a průměrné měsíční mzdy mužů a žen viz **Tabulka č. 10.1.**

Opatření za účelem zabránění diskriminace žen z důvodů manželství nebo mateřství (odst. 2)

Legislativní opatření

108. V oblasti ochrany těhotenství a mateřství navazuje zákoník práce do velké míry na předchozí právní úpravu.⁵⁰
109. V souvislosti s porodem a péčí o narozené dítě přísluší zaměstnankyni mateřská dovolená po dobu 28 týdnů, porodila-li zároveň 2 nebo více dětí, přísluší jí mateřská dovolená po dobu 37 týdnů. Mateřskou dovolenou zaměstnankyně nastupuje zpravidla od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, nejdříve však od počátku

⁴⁹ §4 zákona č. 435/2004 Sb. , o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů cit. zákona

⁵⁰ Zákon č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů nahradil dosavadní zákoník práce, tj. zákon č. 65/1965 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

osmého týdne před tímto dnem. Vyčerpá-li zaměstnankyně z mateřské dovolené před porodem méně než 6 týdnů, protože porod nastal dříve, než určil lékař, přísluší mateřská dovolená ode dne jejího nástupu až do uplynutí doby 28 týdnů, resp. 37 týdnů (porodila-li zároveň 2 nebo více dětí). Vyčerpá-li však zaměstnankyně z mateřské dovolené před porodem méně než 6 týdnů z jiného důvodu, poskytne se jí mateřská dovolená ode dne porodu jen do uplynutí 22 týdnů, popřípadě 31 týdnů, jde-li o zaměstnankyni, která porodila zároveň 2 nebo více dětí. Jestliže se dítě narodilo mrtvé, přísluší zaměstnankyni mateřská dovolená po dobu 14 týdnů.⁵¹

110. Mateřská dovolená v souvislosti s porodem nesmí být nikdy kratší než 14 týdnů a nemůže v žádném případě skončit ani být přerušena před uplynutím 6 týdnů ode dne porodu.
111. Právo na mateřskou dovolenou má též zaměstnankyně, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nebo dítě, jehož matka zemřela. Mateřská dovolená se poskytuje zaměstnankyni ode dne převzetí dítěte po dobu 22 týdnů, a převzala-li zaměstnankyně 2 nebo více dětí, po dobu 31 týdnů, nejdéle však do dne, kdy dítě dosáhne věku 1 roku.⁵²
112. Jestliže dítě bylo ze zdravotních důvodů převzato do péče kojeneckého nebo jiného léčebného ústavu a zaměstnankyně zatím nastoupí do práce, přeruší se tímto nástupem mateřská dovolená; její nevyčerpaná část se poskytne ode dne opětovného převzetí dítěte z ústavu do své péče, ne však déle než do doby, kdy dítě dosáhne věku 3 let. Jestliže se zaměstnankyně přestane starat o dítě, a dítě bylo z tohoto důvodu svěřeno do rodinné nebo ústavní péče nahrazující péči rodičů, jakož i zaměstnankyni, jejíž dítě je v dočasné péči kojeneckého, popřípadě obdobného ústavu z jiných než zdravotních důvodů, nepřísluší mateřská dovolená po dobu, po kterou o dítě nepečuje. Jestliže dítě zemře v době, kdy je zaměstnankyně na mateřské dovolené, poskytuje se mateřská dovolená ještě po dobu 2 týdnů ode dne úmrtí dítěte, nejdéle do dne, kdy by dítě dosáhlo věku 1 roku.⁵³

⁵¹ § 195 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵² § 197 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ § 198 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

113. K prohloubení péče o dítě je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnankyni a zaměstnanci na jejich žádost rodičovskou dovolenou. Rodičovská dovolená se poskytuje matce dítěte po skončení mateřské dovolené a otci od narození dítěte, a to v rozsahu, o jaký požádají, ne však déle než do doby, kdy dítě dosáhne věku 3 let. Mateřskou a rodičovskou dovolenou jsou zaměstnankyně a zaměstnanec oprávněni čerpat současně.⁵⁴
114. Právo na rodičovskou dovolenou má též zaměstnankyně, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nebo dítě, jehož matka zemřela.⁵⁵
115. Ochrana těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň na mateřské a rodičovské dovolené proti propouštění je zajištěna tím, že zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď jen ze zákonných důvodů⁵⁶. Výpověď musí být písemná a doručená zaměstnanci a výpovědní důvod v ní musí být uveden, jinak je výpověď neplatná⁵⁷. Zaměstnavatel nesmí dát zaměstnanci výpověď v ochranné době, tedy mimo jiné v době, kdy je zaměstnankyně těhotná nebo kdy čerpá mateřskou dovolenou nebo rodičovskou dovolenou⁵⁸. Zákaz výpovědi se nevztahuje na případy výpovědi z důvodu vnějších organizačních změn (zrušení nebo přemístění zaměstnavatele nebo jeho části). Zákaz výpovědi se nevztahuje také na případy, kdy zaměstnavatel může okamžitě zrušit pracovní poměr, pokud nejde o zaměstnankyni na mateřské dovolené.
116. V případě, že zaměstnankyni byla dána výpověď z důvodu, pro který zaměstnavatel může okamžitě zrušit pracovní poměr, před nástupem mateřské dovolené tak, že by výpovědní doba skončila v době této mateřské dovolené, skončí výpovědní doba současně s mateřskou dovolenou.

⁵⁴ § 196 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ § 197 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ § 52 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ § 50 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁸ § 53 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

117. Každý zaměstnanec může uplatnit neplatnost skončení pracovního poměru u soudu a může požadovat, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával. V tom případě, je-li rozhodnuto o neplatnosti výpovědi, má zaměstnanec právo na náhradu mzdy ve výši průměrného výdělku za celou dobu, kdy mu nebyla přidělována práce⁵⁹.
118. Nastoupí-li zaměstnankyně po skončení mateřské dovolené do práce, zařadí ji zaměstnavatel na její původní práci a pracoviště. Není-li to možné proto, že původní práce odpadla nebo pracoviště bylo zrušeno, zařadí ji zaměstnavatel podle pracovní smlouvy⁶⁰.
119. Zákoník práce upravuje zvláštní pracovní podmínky některých zaměstnanců, mimo jiné i těhotných zaměstnankyň⁶¹. Koná-li těhotná zaměstnankyně práci, která je těhotným zaměstnankyním zakázána⁶² nebo která podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství, je zaměstnavatel povinen převést ji dočasně na práci, která je pro ni vhodná a při níž může dosahovat stejného výdělku jako na dosavadní práci. Požádá-li těhotná zaměstnankyně pracující v noci o zařazení na denní práci, je zaměstnavatel povinen její žádosti vyhovět. Dosahuje-li zaměstnankyně při práci, na niž byla převedena, bez svého zavinění nižšího výdělku než na dosavadní práci, poskytuje se jí na vyrovnání tohoto rozdílu vyrovnávací příspěvek.
120. Těhotné zaměstnankyně a zaměstnankyně a zaměstnanci pečující o děti do věku 8 let smějí být vysíláni na pracovní cestu mimo obvod obce svého pracoviště nebo bydliště jen se svým souhlasem; přeložit je může zaměstnavatel jen na jejich žádost. Zaměstnavatel nesmí zaměstnávat těhotné zaměstnankyně prací přesčas.

⁵⁹ § 69 a § 72 zákona č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁰ § 47 zákona č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁶¹ § 239-241 zákona č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁶² Dle vyhlášky č. 288/2003 Sb. , kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání se jedná např. o práce spojené s fyzickou zátěží neúměrnou vzhledem ke změnám organismu v těhotenství, při nichž by mohly být vystaveny rázům, spojené s expozicí vibracím.

121. Zaměstnavatel je povinen převést zaměstnankyni na jinou práci mimo jiné v těchto případech:

- koná-li těhotná zaměstnankyně, zaměstnankyně, která kojí, nebo zaměstnankyně-matka do konce devátého měsíce po porodu práci, kterou nesmějí být tyto zaměstnankyně zaměstnávány nebo která podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství nebo mateřství
- požádá-li o to těhotná zaměstnankyně, zaměstnankyně, která kojí, nebo zaměstnankyně-matka (do konce devátého měsíce po porodu), která pracuje v noci⁶³.

Doplňkové sociální služby, umožňující spojovat rodinné a pracovní povinnosti (písm. c)

122. V oblasti slučitelnosti práce a rodiny vláda zvažuje přijetí opatření, která rozšiřují spektrum služeb individuální péče o děti, tj. zavedení a podpora inovativních služeb péče o dítě zejména předškolního věku v prostředí co nejvíce se blížícímu rodině. Jedním z těchto opatření je zavedení institutu vzájemné rodičovské výpomoci, která bude neformální službou péče o děti poskytovanou na individuálním základě, a která má zákonným zástupcům pomáhat s péčí o děti a tím vytvářet podmínky pro lepší sladění osobního, rodinného a pracovního života.

123. Ministerstvo práce a sociálních věcí v Souboru prorodinných opatření - prorodinný balíček navrhuje úpravu kvalifikačních požadavků pro osobu podnikatele a fyzickou osobu vykonávající činnost dle vázané živnosti „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“. Dále navrhuje úpravu hygienických podmínek provozování výše uvedené živnosti a volné živnosti, obor činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“. Účelem navrhované změny je rozšíření nabídky služeb péče o děti poskytovaných na individuálním základě. Podmínkou je její provozování v provozovně, kterou je domácnost podnikatele nebo jiný vhodný prostor, a současně může být v jednom časovém okamžiku pečováno nejvýše o 4 děti.

⁶³ § 37 zákona č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

124. Dalším navrhovaným opatřením ministerstva práce a sociálních věcí je zavedení služby péče o děti poskytované na nekomerčním základě – institut miniškolky. Návrh služby v zásadě koresponduje s návrhem v oblasti živnostenského podnikání. V tomto případě se však nejedná o službu poskytovanou na komerční bázi, ale nejčastěji poskytovanou zaměstnavatelem rodiče na pracovišti rodiče nebo jiném vhodném a dostupném místě. Svým uspořádáním se tato péče bude co nejvíce přibližovat životu dítěte v rodině. Návrh dále upravuje hygienické požadavky, požadavky na prostory, vybavení, stravování, požadavky na odbornou způsobilost pečovatele a jeho povinnosti.

Čl. 12

Opatření k odstranění diskriminace žen v oblasti péče o zdraví - zajištění příslušných služeb v souvislosti s těhotenstvím

Opatření k odstranění diskriminace v oblasti péče o zdraví (odstavec 1)

125. Výbor v **bodu 23** vyjadřuje znepokojení nad zprávou ombudsmana z prosince 2005, která se týká neinformované a nedobrovolné sterilizace romských žen. Ministerstvo zdravotnictví ukončilo v roce 2006 šetření konkrétních případů stížností týkajících se sterilizací žen v ČR (celkem 80 stížností). Poradní sbor ustavený k prošetření žen na provedenou sterilizaci, která jim byla provedena při poskytování zdravotní péče konstatoval, že k pochybení při provádění sterilizací docházelo, ale v žádném případě nešlo o celostátní ani o rasově motivovanou či národnostně podmíněnou politiku, nýbrž šlo pouze o pochybení jednotlivých zdravotnických zařízení. V některých případech nebyly dodrženy všechny podmínky stanovené v příslušné směrnici, v některých případech byla shledána pochybení administrativní a v ojedinělých případech byla vyslovena pochybení o správné medicínské indikaci. K takovým případům byla ustavena ústřední znalecká komise. Ta shledala při poskytování zdravotní péče při provedení sterilizace správný postup.
126. Klíčovým problémem provádění sterilizace, a to jak žen, tak i mužů, byl v naprosté většině způsob informovaného souhlasu pacienta před vlastním výkonem. Při řešení této problematiky bylo zjištěno, že poskytování informovaného souhlasu bylo v

minulosti velkým problémem i v ostatních oborech. Operační zákroky byly provedeny v letech 1961 až 2004. V 9 případech se nepodařilo zdravotnickou dokumentaci zajistit pro její odplavení povodněmi.

127. Ze všech hodnocených případů :

- sterilizace nebyla provedena ve 12 případech, tedy se jednalo o falešně uváděné informace o sterilizaci;
- podmínky Směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR ze dne 17. prosince 1971 o provádění sterilizace, byly zcela splněny ve 14 případech;
- podmínky výše uvedené směrnice nebyly úplně splněny ve 41 případech, a to v 36 případech z důvodu administrativních nedostatků;
- pochybnosti o pravosti podpisů (tři křížky apod.) byly zjištěny v 8 případech.

128. Sterilizace byly vždy provedeny na základě medicínské indikace stanovené lékařem. Sociální pracovníci nejsou oprávněni indikovat žádný zdravotní výkon či vyšetření, tedy ani výkon sterilizace. Od roku 2001, tzn. od doby platnosti Úmluvy o lidských právech a biomedicíně, bylo prověřováno 5 případů.

129. Problematika práv pacientů byla nově upravena v novele zákona o péči o zdraví lidu⁶⁴, kde byla v roce 2007 významně posílena práva pacienta, jakož i jeho osob blízkých při spoluúčasti při poskytování zdravotní péče. Je výslovně zakotveno, že každý zdravotní výkon může být proveden pouze se souhlasem pacienta, pokud není zákonem upraveno jinak. Stejně tak musí být pacient před provedením zdravotního výkonu náležitě informován o navrhovaném výkonu, o jeho rizicích, prospěchu léčby, důsledcích neléčení.

130. Problematika sterilizací bude nově podrobně upravena v návrhu zákona o specifických zdravotních službách (v současné době předložen vládě ČR ke schválení). Tento návrh zákona do značné míry posiluje práva pacientů a mimo jiné klade důraz na ochranu práv pacientů zbavených způsobilosti k právním úkonům a pacientů s omezenou způsobilostí k právním úkonům tak, že nejsou způsobilí udělit souhlas se zdravotní službou.

⁶⁴ zákon č. 20/1966 Sb. , o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů

Čl. 14

Opatření k odstranění diskriminace žen ve venkovských oblastech

131. Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací Český svaz žen⁶⁵ úspěšně organizuje od roku 2001 několik akcí a projektů, např. „Venkovská žena“, „Žena – spotřebitelka“, „Žena a legislativa potravin“, „Žena a rovné příležitosti“. V roce 2006 Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Českým svazem žen uspořádalo konferenci s názvem „Ženy a budoucnost venkova“. V roce 2008 Ministerstvo zdravotnictví kladlo důraz zejména na vládní dokument „Program rozvoje venkova – finanční příležitosti pro venkov po roce 2006“. Financování záměrů venkovských subjektů prostřednictvím tohoto programu je od roku 2007 jedním ze zdrojů pro financování veřejných služeb na venkově jako je vzdělání, doprava, sociální služby, vybavenost obcí.
132. Při příležitosti Evropského roku rovných příležitostí⁶⁶ v roce 2007 uspořádal Český svaz žen ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví konferenci zaměřenou na otázky rovných příležitostí žen a mužů v ČR, v jejímž rámci se věnoval mimo jiné postavení žen na rodinných farmách z pracovního právního pohledu nebo otázce, jak prosazovat rovné příležitosti žen a mužů na regionální úrovni.
133. Zároveň proběhla řada konferencí a seminářů přímo v regionech na vybraná témata, např.: „Ženy ve venkovských regionech a přístup ke službám“, „Ženy ve venkovských regionech a přístup k zaměstnání, vzdělávání“, „Rodinné farmy – zaměstnávání rodinných příslušníků – rizika a dopady“.
134. Na úrovni regionů byla např. v Jihomoravském kraji vytvořena Rada hospodářské a sociální dohody, která projednává, navrhuje a prosazuje řešení problémů hospodářského a sociálního rozvoje kraje a to zejména v oblastech zaměstnanosti a

⁶⁵ Český svaz žen je nevládní ženskou organizací, která působí na dobrovolné bázi ve prospěch a v zájmu žen a jejich práv (www.csz.cz).

⁶⁶ Iniciativa EU.

rozvoje lidských zdrojů, podmínek podnikání a veřejných služeb, tzn. dopravní obslužnosti, zdravotnictví, školství, sociální péče, sociálních podmínek občanů.

3. INFORMACE O OPATŘENÍCH PŘIJATÝCH K IMPLEMENTACI PEKINGSKÉ DEKLARACE

135. Výbor žádá, aby při provádění závazků podle Úmluvy v plné míře využívala ustanovení Pekingské deklarace a Akční platformy (**bod 33**). K 1. lednu 1998 vzniklo oddělení rovnosti žen a mužů Ministerstva práce a sociálních věcí, které z pozice koordinátora vnitrostátní agendy týkající se postavení žen ve společnosti zpracovává souhrnnou zprávu o plnění národního akčního plánu pro vytváření rovných příležitostí žen a mužů („Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti mužů a žen“⁶⁷). Tento národní akční plán byl od prvopočátku vytvořen v souladu s naplňováním závěrů IV. světové konference OSN o ženách, konané v září 1995 v Pekingu. Platnost a aktuálnost Pekingské akční platformy byla opět potvrzena v březnu 2005 na 49. zasedání Výboru OSN pro postavení žen. Národní akční plán pro prosazování rovnosti žen a mužů v České republice se z dvanácti problémových oblastí Pekingské akční platformy zaměřuje na sedm aktuálních pro ČR:

- prosazování principu rovnosti mužů a žen jako součást politiky vlády,
- právní zabezpečení předpokladů rovnosti mužů a žen a zvyšování úrovně právního povědomí,
- zajištění rovných příležitostí žen a mužů v přístupu k ekonomické aktivitě,
- vyrovnání sociálního postavení žen a mužů pečujících o děti a potřebné členy rodiny,
- zohledňování žen z hlediska jejich reprodukční funkce a fyziologických odlišností,
- potlačování násilí páchaného na ženách,
- sledování a vyhodnocování účinnosti uplatňování principu rovného postavení žen a mužů.

⁶⁷ www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rada-pro-rovne-prilezitosti/uvod-29829/

136. Programový dokument Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti žen a mužů rovněž akcentuje cíle, obsažené v programovém dokumentu OSN Deklarace tisíciletí. Členské země Evropského společenství mají v úmyslu do roku 2015 dosáhnout pokroku v osmi klíčových rozvojových úlohách – Rozvojových cílech tisíciletí, jež obrací pozornost světového společenství na dosažení významného a měřitelného zlepšení kvality lidského života. Velký důraz je kladen především na bod 3 – Podporovat rovnost mužů a žen a poskytovat ženám více možností prosadit se ve společnosti. Všechna ministerstva zpracovávají vlastní resortní programový dokument na prosazování rovnosti žen a mužů v oblastech, které spadají do věcné působnosti jednotlivých resortů⁶⁸. Zprávy o plnění priorit jednotlivých resortů oddělení rovnosti sbírá a zahrnuje do výsledné Zprávy o plnění priorit. Při každoročním vyhodnocování programu Priority v roce 2000 vláda uložila všem svým členům aplikovat metodu genderového mainstreamingu.

⁶⁸ Usnesení vlády č. 456 ze dne 9. května 2001.

4. TABULKY

Tabulka č. 1

ustanovení tr. zák.	skutková podstata trestného činu	počet případů
§ 197a	násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci (vzbuzení důvodné obavy)	5
§ 204	Kuplířství	19
§ 205	ohrožování mravnosti	3
§ 215	týrání svěřené osoby (případy, kdy týrání bylo zaměřeno proti nezl. dětem, a proti ženám, žijícím s násilníkem ve společné domácnosti nebo týrání žen v důchodovém věku)	4
§ 215a	týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě (domácí násilí)	31
§ 231	omezení osobní svobody	13
§ 232	zbavení osobní svobody	2
§ 237	útisk	3
§ 241	znásilnění	85
		165

Tabulka č. 2

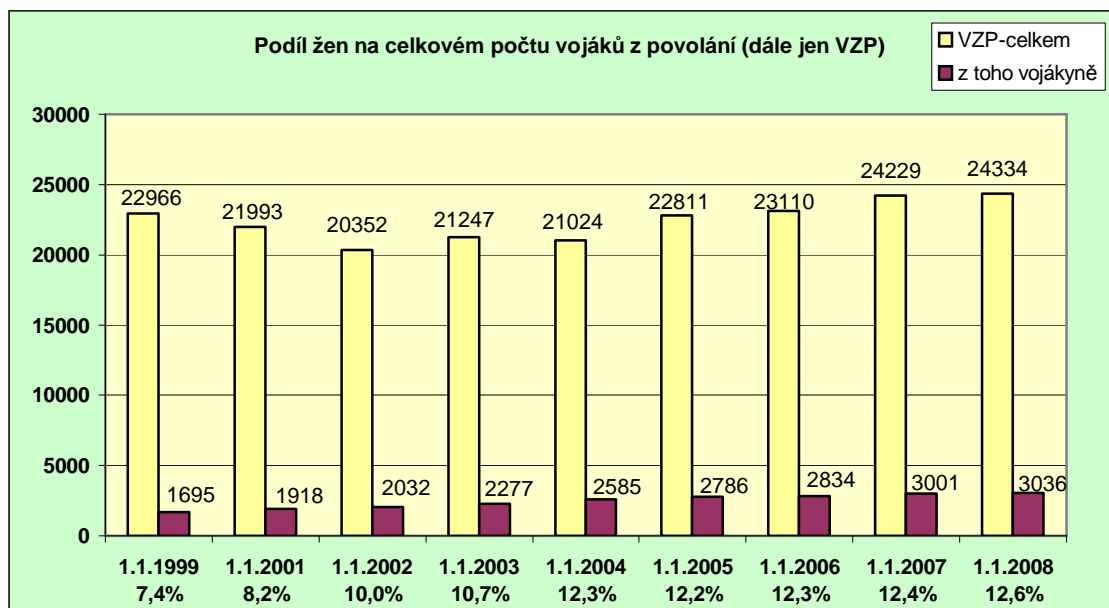
**Osoby odsouzené za trestný čin uvedený v § 215a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě za období 2004 - 2007**

2004	Odsouzených osob celkem*	Žen	Mužů	2005	Odsouzených osob celkem	Žen	Mužů
Česká republika	1	0	1	Česká republika	134	3	131

*Pozn...: odsouzené osoby v období 1/6/2004 – 31/12/2004

2006	Odsouzených osob celkem	Žen	Mužů	2007	Odsouzených osob celkem	Žen	Mužů
Česká republika	256	6	250	Česká republika	291	8	283

Tabulka č. 3

Tabulka č. 4

Ženy jsou zastoupeny ve všech hodnostech od rotné po plukovnici, přičemž:

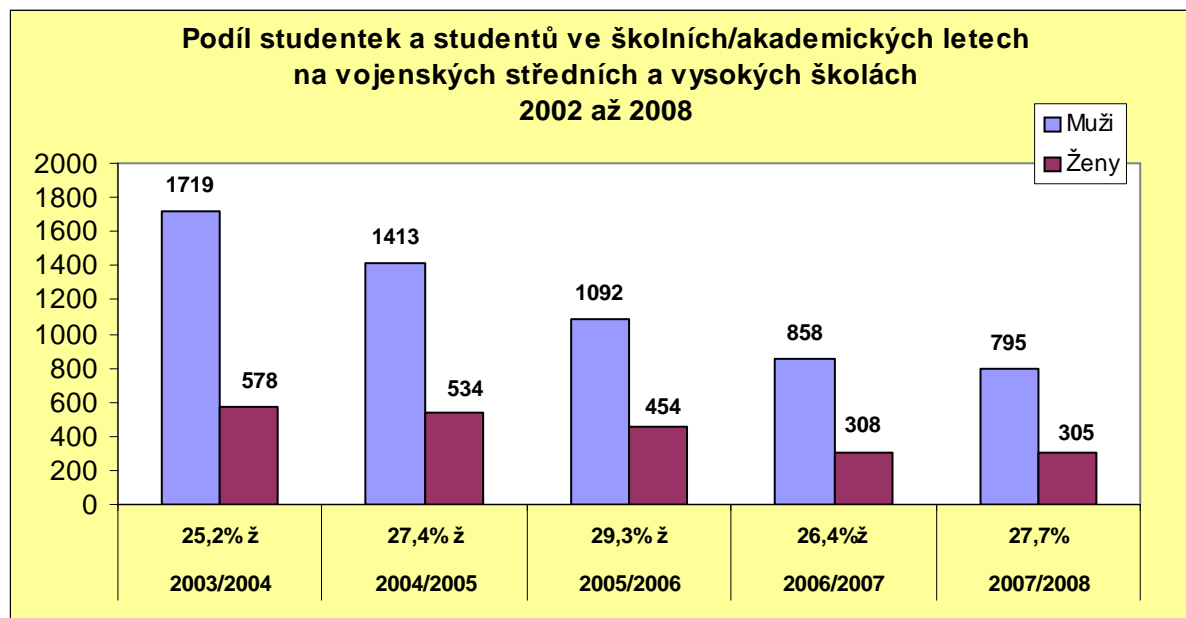
- nejčastějšími hodnostmi jsou

hodnost	k 1. 1. 2008	k 1. 1. 2007	k 1. 1. 2006	k 1. 1. 2005
praporčice	954	861	855	704
podpraporčice	569	608	609	535

- nejvyšší skutečně dosaženou hodnotí je

hodnost	k 1. 1. 2008	k 1. 1. 2007	k 1. 1. 2006	k 1. 1. 2005
plukovnice	1	1	0	0
podplukovnice	16	13	7	4
majorka	59	53	52	44
kapitánka	201	193	162	147

Tabulka č. 5

Tabulka č. 6.1

Počty dětí/žáků/studentů celkem

	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
mateřské školy	286 230	282 183	285 419	291 194
základní školy	958 860	916 575	876 513	844 863
střední školy	579 584	577 605	576 585	569 267
z toho v technických oborech	177 945	172 412	167 446	161 366
Konzervatoře	3 426	3 495	3 534	3 606
vyšší odborné školy	29 759	28 792	27 650	28 774
z toho v technických oborech	3 837	3 776	3 507	3 528
vysoké školy	265 070	289 838	316 456	344 180
z toho v technických oborech	69 900	74 432	79 506	82 382

Zdroj:
ÚIV

Tabulka č. 6.2

Počty dívek/žen celkem

	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
mateřské školy	136 930	134 727	136 604	139 808
základní školy	462 983	442 206	422 041	406 776
střední školy	287 439	287 263	287 185	283 399
z toho v technických oborech	29 897	27 835	25 735	23 297
Konzervatoře	2 007	2 061	2 091	2 161
vyšší odborné školy	20 668	20 065	19 788	20 529

z toho v technických oborech	656	734	952	808
vysoké školy	134 869	150 836	167 984	185 948
z toho v technických oborech	15 806	17 255	19 063	20 468

Zdroj:
ÚIV

Tabulka č. 6.3

Počty chlapců/mužů celkem

	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
mateřské školy	149 300	147 456	148 815	151 386
základní školy	495 877	474 369	454 472	438 087
střední školy	292 145	290 342	289 400	285 868
z toho v technických oborech	148 048	144 577	141 711	138 069
Konzervatoře	1 419	1 434	1 443	1 445
vyšší odborné školy	9 091	8 727	7 862	8 245
z toho v technických oborech	3 181	3 042	2 555	2 720
vysoké školy	130 201	139 002	148 472	158 232
z toho v technických oborech	54 094	57 177	60 443	61 914

Zdroj:
ÚIV

Tabulka č. 7.1

Počet zaměstnanců/kyň VaV podle druhu zaměstnání v letech 2000, 2001, 2006 a 2007 (v FTE)

Druh zaměstnání	2000		2001		2006		2007	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
Výzkumní pracovníci	3551	10301	3853	11134	6652	19615	7093	20785
	26%	74%	26%	74%	25%	75%	25%	75%
Techničtí pracovníci	3038	4281	3447	4662	5672	10168	5641	9789
	42%	58%	43%	57%	36%	64%	37%	63%
Ostatní	1447	1580	1399	1612	2731	2891	2916	2967
	48%	52%	46%	54%	49%	51%	50%	50%
Celkem	8036	16162	8699	17408	15056	32673	15650	33542
	33%	67%	33%	67%	32%	68%	32%	68%

Zdroj: ČSÚ, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2001, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2007.

Tabulka č. 7.2

Počet výzkumných pracovníků/pracovnic podle vědních oblastí v FTE

Hlavní vědní oblasti	2000		2001		2006		2007	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
Přírodní vědy	1288	3141	1143	3026	1 894	5 270	1 882	5 049
Technické vědy	895	5307	1058	5957	1 402	9 953	1 837	11 334
Lékařské vědy	393	516	473	596	1 210	1 284	1 263	1 359
Zemědělské vědy	400	529	388	525	592	882	624	961

Sociální vědy	120	191	152	258	862	1 199	796	1 104
Humanitní vědy	455	617	639	772	693	1 027	691	978
Celkem	3551	10301	3853	11134	6 652	19 615	7 093	20 785

Zdroj: ČSÚ, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2001, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2007

Tabulka č. 7.3

Počet výzkumných pracovníků/pracovnic podle sektorů provádění v FTE

Sektor provádění	2000		2001		2006		2007	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
Podnikatelský sektor	902	4625	939	4814	1625	9664	1 829	10668
Vládní sektor	1398	3026	1553	3284	2330	4234	2 478	4170
Vyšší školství	1220	2548	1346	2903	2680	5672	2 762	5901
Neziskový sektor	25	102	15	133	17	45	24	46
Celkem	3551	10301	3853	11134	6652	19615	7 093	20785

Zdroj: ČSÚ, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2001, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2007.

Tabulka č. 7.4

Výzkumní pracovníci/pracovnice podle kvalifikace ve vládním a vysokoškolském sektoru v FTE

	2006		2007	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži
Výzkumníci s vysokoškolským titulem profesor	137	1 081	153	1 155
Výzkumníci s vysokoškolským titulem docent	427	1 653	425	1 675
Výzkumníci s Ph.D.	1 620	3 361	1 680	3 584
Výzkumníci se studiem doktorským	775	1 176	866	1 162
Výzkumníci s VŠ vzděláním	1 830	2 380	1 894	2 280
Výzkumníci s vyšším odborným vzděláním	29	72	27	38
Výzkumníci se středním vzděláním	183	180	171	159
Výzkumníci s ostatním vzděláním	9	4	23	18
Celkem	5 188	10 231	5 452	10 511

Zdroj: ČSÚ, Ukazatele výzkumu a vývoje za rok 2007.

Tabulka č. 7.5

Osoby s ukončeným terciárním vzděláním (HRSTE) podle oboru studia a pohlaví; 2000, 2001, 2006 a 2007 v tisících osob (HC)

Obor studia	2000		2001		2006		2007	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
Základní programy	0,3	0,6	0,0	0,6	0,6	0,2	0,8	0,2
Vědy o výchově a vzdělávání	108,7	37,1	102,7	36,3	120,7	49,5	124,0	51,2
Humanitní vědy a umění	19,8	18,8	22,8	21,9	38,7	29,2	39,3	30,1
Sociální vědy obchod a právo	66,3	78,6	67,3	79,1	109,1	104,4	114,8	113,2
Přírodní vědy	15,5	25,6	14,8	31,3	25,7	48,1	30,6	49,2
Technické vědy	36,4	188,5	39,4	184,4	38,2	200,7	35,4	199,3
Zemědělské vědy	14,9	36,4	15,0	36,8	19,3	40,6	17,8	35,6

Lékařské vědy	36,1	27,7	37,3	27,0	62,0	29,6	64,0	32,0
Služby	3,6	20,2	6,3	21,1	8,6	29,4	8,9	28,4
Celkem	301,7	433,5	305,7	438,5	423,0	531,6	435,6	539,2

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil (ČSÚ), 2008

Tabulka č. 8.1

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU k 31.12. 2003

funkce ⇒	Ministr	náměstek ministra		ředitel odboru			vedoucí oddělení			ostatní odborní pracovníci			ředitel resortní instituce			vedoucí detaš. pracoviště		
	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
dopravy a spojů	M	4	1	13	4	23,5	36	9	20	177	160	47,5						
financí	M	6	1	37	10	21,3	83	73	46,8	547	826	60,2	19	1	5			
kultury	M	2	1	7	5	41,7	9	15	63	63	140	69	28	5	19			
pro místní rozvoj	M	4	1	16	8	30	29	13	30,9	200	230	53,4						
obrany: vojáci z povolání	M	1	0	33	0	0	97	2	2	379	42	9,9						
občanští zaměstnanci ¹		4	1	51	1	1,9	108	22	16,9	532	948	64						
práce a sociálních věcí	M	5	2	13	11	45,8	31	29	48,4	181	399	68,7	0	1	100			
průmyslu a obchodu ²	M	10	0	29	5	14,7	76	32	30,1	273	326	54,4	11	0	0			
spravedlnosti	M	2	1	11	3	21,4	18	18	50	64	177	73,4	5	1	1,7			
školsví, mlád. a tělov.	Ž	5	0	24	7	22,6	15	14	48,3	111	273	71,1	0	1	100			
vnitra	M	6	1	46	11	19,3	159	67	29,6	1626	1553	48,9						
zahraničních věcí - ústředí	M	6	0	30	14	31,8	44	15	25,4	268	374	58,2	5	0	0	94	17	15,3
- zahraničí										380	779	67,2						
zdravotnictví	Ž	4	1	10	8	44,4	13	27	68	68	231	77	67	20	23	0	1	100
zemědělství	M	6	0	147 ³	28	16	83	41	33	398	583	55	6	0	0			
životního prostředí	M	6	1	25	12	32,4	46	23	33,3	186	287	60,7	14	0	0			
informatiky	M	4	2	8	2	20	8	6	42,8	50	63	56						
Úřad vlády:	M	7	2	21	15	41,7	18	17	48,6	131	228	63,5	8	1	11,1			
	M																	
Celkem	15M/2Ž	82	15	521	144	21,6	873	423	32,6	5634	7619	57,4	163	30	15,5	94	18	16

1 – včetně Generálního štábu; 2 – zahrnuje rozpočtové a příspěvkové org., 3 – včetně odborů zemědělských agentur a pozemkových úřadů

Zdroj – sdělení ministerstev

Tabulka č. 8.2

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU k 31. 12. 2004 (zdroj: resorty)

funkce ⇒	Ministr	Náměstek ministra		Ředitel odboru			vedoucí oddělení			ostatní odborní pracovníci			Ředitel resortní instituce			vedoucí detaš. pracoviště		
		M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž
ministerstvo ↓	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
dopravy	1/0	4	1	16	1	16	43	12	22	185	196	51						
informatiky	1/0	3	2	9	2	18	7	7	50	52	64	55						
financí	1/0	6	1	35	23	40	82	71	46	433	739	64	19	1	5			
kultury	1/0	3	1	7	5	42	6	11	65	67	142	68	25	5	17			
pro místní rozvoj	1/0	5	2	15	11	42	34	21	38	120	205	63						
obraný: vojáci z povolání občanští zaměstnanci ¹	1/0	5	1	84	1	1	199	23	10	918	896	49						
práce a sociálních věcí	1/0	6	1	14	13	48	38	34	47	172	447	72						
průmyslu a obchodu ²	1/0	5	0	37	4	10	68	35	34	277	276	50	11	1	8			
spravedlnosti	1/0	5	1	15	4	21	16	17	52	118	194	60	5	1	17			
školy, mládeže a tělovýchovy	0/1	5	1	22	5	19	19	19	50	128	305	70	9	5	36			
vnitřní	1/0	6	1	36	11	23	152	64	29	2128	1779	43						
zahraničních věcí - ústředí - zahraničí	1/0	6	1	30	14	32	48	19	28	256 757	341 420	57 36	5			107	13	11
zdravotnictví	0/1	5	1	8	12	60	11	28	72	94	241	67	70	17	20	0	1	100
zemědělství	1/0	5	0	132	30	19	95	47	33	580	1092	65	6	0	0			
životního prostředí	1/0	6	1	30	12	29	46	27	37	198	308	61	14	0				
Úřad vlády: ministr / ministryně	1/0	3	0	21	9	30	26	19	42	110	191	63				5	1	17
Celkem																		

1 – včetně Generálního štábu; 2 – u resortních institucí zahrnuje rozpočtové a příspěvkové organizace.

Tabulka č. 8.3

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU k 31. 12. 2005 (zdroj: resorty)

funkce ⇒	Ministr	Náměstek		Ředitel odboru			vedoucí oddělení			ostatní odborní pracovníci			Ředitel resortní instituce			vedoucí detaš. pracoviště		
		M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
ministerstvo ↓	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
dopravy	1/0	4	1	19	2	9,5	32	16	33,3	184	197	51,7						
informatiky	0/1	3	1	8	4	33	5	7	58	52	61	54						
financí	1/0	5	1	33	15	31	64	60	48	394	649	62	18	2	10			
kultury	1/0	3	1	9	4	31	7	15	68	72	149	67	25	5	17			
pro místní rozvoj	1/0	5	2	18	9	33	39	22	26	140	259	65						
obrany: vojáci z povolání občanští zaměstnanci ¹	1/0	10	1	82	3	3,5	227	42	15,6	623	633	50,4	70	18	20,5	4	4	50
práce a sociálních věcí	1/0	4	2	13	13	50	39	36	48	179	427	70,5						
průmyslu a obchodu ²	1/0	5	0	35	6	14,6	69	35	33,7	278	276	49,8	10	1	9			
spravedlnosti	1/0	5	0	12	5	29,4	18	19	51,4	70	163	70	5	0	0			
školský, mládeže a tělovýchovy	0/1	5	1	22	7	24,1	15	15	50	111	296	72,7	0	1	0			
vnitřní	1/0	6	1	54	12	18,2	149	65	23,7	1737	1471	30	8	2	20			
zahraničních věcí - ústředí - zahraničí	1/0	7	1	32	13	28,9	52	23	30,7	244 664	346 528	58,6 44,3	5	0	0	95	16	14,4
zdravotnictví	1/0	4	0	11	10	48	16	18	53	95	223	70	71	15	17	0	3	100
zemědělství	1/0	4	1	82	18	18	97	51	35	694	1080	61	6	0	0			
životního prostředí	1/0	7	1	28	12	30	50	36	41,8	180	299	62,4	14	0	0			
Úřad vlády: ministr / ministryně	1/0	2	0	20	11	35	29	19	40	120	227	65	0	0	0	5	1	17
Celkem																		

1 – včetně Generálního štábu; 2 – u resortních institucí zahrnuje rozpočtové a příspěvkové organizace.

;

Tabulka č. 8.4

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU k 31. 12. 2006 (zdroj: resorty)

funkce ⇒	Ministr	Náměstek ministra		Ředitel odboru			vedoucí oddělení			ostatní odborní pracovníci			Ředitel resortní instituce			vedoucí detaš. pracoviště		
		M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
ministerstvo ↓	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
dopravy	1/0	4	1	19	1	5	35	20	36,4	171	193	53						
informatiky	1/0	2	1	8	2	20	7	5	41,7	43	66	60,6						
financí	1/0	6	1	34	11	24	68	64	48	415	640	61	18	2	10			
kultury	1/0	2	2	9	9	50	4	18	78	67	152	69	26	5	16			
pro místní rozvoj	1/0	3	0	14	10	42	32	23	45	162	292	65	-	-	-	2	1	33
obrany: vojáci z povolání		1		43	0	4,6	83	3	11,5	347	55	34,8						
občanští zaměstnanci ¹	0/1	3	1	40	1		79	18		519	407							
práce a sociálních věcí	1/0	6	1	12	12	50	41	37	47,4	192	422	69						
průmyslu a obchodu ²																		
spravedlnosti	1/0	4	0	10	6	37,5	18	21	53,8	103	193	65,2	5	0	0			
školský, mládeže a tělovýchovy	0/1	4	1	23	8	25,8	23	16	41	105	285	73	9	9	50			
vnitřní	1/0	4	0	53	12	18,5	173	77	30,8	15533	1640	51,7	15	3	16,7			
zahraničních věcí - ústředí - zahraničí	1/0	3	1	26	11	27,7	28	15	34,9	325 728	390 563	54,5 43,3	-	-	-	110	13	10,6
zdravotnictví	1/0	3	1	9	13	59,1	17	21	55,3	84	211	71,5	68	16	19	0	2	100
zemědělství	0/1	6	0	75	15	16,7	98	52	34,7	686	1047	60,4						
životního prostředí	1/0	5	1	28	12	30	50	39	43,8	183	304	62,4	14	0	0			
Úřad vlády: ministr / ministryně místopředseda vlády předseda vlády	1/0 1/0	1	0	14	4	22	26	20	43	47	239	83	-	-	-	6	0	0
Celkem	13/3	57	11	417	127	-	782	449	-	19710	7099	-	155	35	-	118	16	-

Tabulka č. 8.5

ÚČAST ŽEN V ROZHODOVACÍM PROCESU k 31. 12. 2007 (zdroj: resorty)

funkce →	Ministr	Náměstek ministra		Ředitel odboru			vedoucí oddělení			ostatní odborní pracovníci			Ředitel resortní instituce			vedoucí detaš. pracoviště		
		M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
ministerstvo ↓	M/Ž	M	Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž	M	Ž	%Ž
dopravy	M	6	1	22	2	8,33	60	19	24,05	155	209	57,42	0	0	0,00	-	-	-
financí	M	7	0	32	11	25,58	74	64	46,38	490	712	59,23	17	3	15,00	-	-	-
kultury	M	6	2	14	10	41,67	7	14	66,67	70	148	67,89	26	6	18,75	-	-	-
pro místní rozvoj	M	4	0	14	12	46,15	34	29	46,03	162	292	64,32	-	-	-	-	-	-
obraný: vojáci z povolání	Ž	1	0	25	0	0,00	50	0	0,00	369	70	15,95	-	-	-	-	-	-
občanští zaměstnanci		4	0	20	3	13,04	42	8	16,00	353	347	49,57	-	-	-	-	-	-
práce a sociálních věcí	M																	
průmyslu a obchodu	M																	
spravedlnosti	M	5	0	11	9	45,00	25	21	45,65	87	196	69,26	-	-	-	-	-	-
školy, mládeže a tělovýchovy	M	4	1	25	16	39,02	15	13	46,43	133	313	70,18	-	-	-	-	-	-
vnitřní	M	3	2	52	15	22,39	154	81	34,47	924	1285	58,17	15	3	16,67	-	-	-
zahraničních věcí - ústředí	M	2	1	26	13	33,33	42	16	27,59	333	385	53,62	-	-	-	-	-	-
- zahraničí		-	-	-	-	-	-	-	-	-	630	560	47,06	100	14	12,28	-	-
zdravotnictví	M	3	1	13	13	50,00	12	26	68,42	86	199	69,82	66	17	20,48	0	2	100,00
zemědělství	M	5	1	75	21	21,88	99	56	36,13	681	1058	60,84	6	0	0,00	-	-	-
životního prostředí	M	4	1	34	9	20,93	45	42	48,28	171	312	64,60	14	0	0,00	-	-	-
Úřad vlády:		7	2	17	11	39,29	16	15	48,39	172	233	57,53	-	-	-	-	-	-
Celkem	16M/2Ž	69	13	392	157	28,60	716	441	38,12	4816	6319	56,75	244	43	14,98	0	2	100,00

Tabulka č. 9.1 Zastoupení mužů a žen na všech úrovních soudů (k 31.12.)

ROK	MUŽI		ŽENY	
	počet	%	počet	%
2004	1082	38	1799	62
2005	1098	38	1822	62
2006	1140	38	1855	62
2007	1160	38	1868	62

Tabulka č. 9.2 Procentní zastoupení soudkyň ve vedoucích funkcích na všech úrovních soudů (%)

SOUDY	předsedkyně soudu				místopředsedkyně soudu			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Okresní soudy	44	45	46	46	61	60	57	56
Krajské soudy	13	13	13	13	40	40	32	40
Vrchní soudy	0	0	0	0	25	25	40	33
Nejvyšší soud	100	100	100	100	0	0	0	0
Nejvyšší spr. soud	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	41	42	43	42	54	54	50	51

Tabulka č. 9.3 Zastoupení mužů a žen na všech úrovních státních zastupitelstvích (k 31.12.)

ROK	MUŽI		ŽENY	
	počet	%	počet	%
2004	473	44	593	56
2005	514	45	617	55
2006	558	46	643	54
2007	559	47	642	53

Tabulka č. 9.4: Procentní zastoupení stát. zástupkyň ve vedoucích funkcích na všech úrovních stát. zastupitelství (%)

FUNKCE	2004	2005	2006	2007
Nejvyšší státní zástupkyně	100	100	100	100
Náměstkyně nejvyššího státního zástupce	0	0	33	33
Vyšší státní zástupkyně	0	0	0	0
Náměstkyně nejvyššího státního zástupce	0	0	0	0
Krajský státní zástupkyně	37	29	29	43
Náměstkyně krajského státního zástupce	46	43	43	37
Okresní státní zástupkyně	43	45	48	46

Náměstkyně okresního státního zástupce	65	60	60	56
c e l k e m	51	50	51	48

Tabulka č.9.5 Zastoupení mužů a žen ve vězeňství (k 31.12.)

ROK	MUŽI		ŽENY	
	počet	%	počet	%
2004	8072	75	2690	25
2005		75		25
2006	8065	77	2471	23
2007	7977	76	2519	24

Tabulka č. 9.6 Zastoupení mužů a žen v Probační a mediační službě (k 31.12.)

ROK	MUŽI		ŽENY	
	počet	%	počet	%
2004	65	28	170	72
2005	58	25	175	75
2006	72	25	220	75
2007	88	27	244	73

Tabulka č. 9.7 Zastoupení mužů a žen v Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (k 31.12.)

ROK	MUŽI		ŽENY	
	počet	%	počet	%
2006	14	40	21	60
2007	14	41	20	59

Tabulka č. 10.1

Průměrná hrubá měsíční mzda mužů a žen z výběrových šetření

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Muži	21 983	23 044	24 271	25 593	27 489
Ženy	16 404	17 256	18 221	19 305	20 684
Poměr (%)	74,6	74,9	75,1	75,4	75,2

Podíl průměrné mzdy žen na průměrné mzdě mužů (v %) podle věkové kategorie

Věk. kat./rok	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	74,6	74,9	75,1	75,4	75,2
do 19 let	89,1	85,3	86,7	87,1	87,2

20 - 24 let	90,6	89,7	90,1	90,3	87,5
25 - 29 let	85,4	87,0	88,2	88,8	89,1
30 - 34 let	71,6	70,4	71,1	73,3	74,9
35 - 39 let	66,4	66,3	67,3	66,4	66,3
40 - 44 let	70,4	70,3	69,4	69,1	68,1
45 - 49 let	72,0	72,6	71,9	71,6	71,5
50 - 54 let	73,2	73,8	74,1	74,9	74,2
55 - 59 let	83,4	83,4	82,9	80,3	79,9
60 - 64 let	75,5	76,4	77,1	81,9	82,4
nad 65 let	65,7	67,2	65,2	71,8	69,2

Podíl průměrné mzdy žen na průměrné mzdě mužů (v %) hlavních tříd klasifikace zaměstnanců

Hl. třídy klas. zam./rok	2003	2004	2005	2006	2007
celkem	74,6	74,9	75,1	75,4	75,2
zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	59,2	59,6	60,9	59,9	63,8
vědečtí a odborní duševní pracovníci	73,5	73,7	73,0	73,2	72,5
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí prac.	75,2	75,3	74,6	74,3	75,2
nižší administrativní pracovníci	80,5	83,0	81,9	82,1	80,8
provozní pracovníci ve službách a obchodě	74,8	75,1	75,7	75,2	76,8
kvalifikovaní dělníci v zeměděl., les. a rybolovu	86,7	86,8	87,8	89,4	86,6
řemeslníci, kvalifik. výrobci a zpracovatelé	69,7	69,4	70,2	70,0	69,3
obsluha strojů a zařízení	74,6	75,6	75,7	76,8	75,8
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	77,5	77,8	77,1	79,3	79,1

Podíl průměrné mzdy žen na průměrné mzdě mužů podle vzdělání (v %)

Vzdělání /rok	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	74,6	74,9	75,1	75,4	75,2
základní a nedokončené	75,0	74,7	74,8	74,7	76,9
střední bez maturity	71,1	72,1	72,5	72,4	71,6
střední s maturitou	76,6	77,3	77,6	77,6	77,4
vyšší odborné a bakalářské	75,3	70,9	73,0	72,6	74,3
vysokoškolské	65,3	67,3	68,4	68,4	68,8